

NOUTAJIEN RODUNOMAISTEN KOKEIDEN SÄÄNNÖT

OSA 1 : SÄÄNNÖT

Yleiset määräykset	3
Noutajien taipumuskokeen säännöt (NOU)	7
Noutajien A-metsästyskokeen säännöt (NOME-A)	11
Noutajien B-metsästyskokeen säännöt (NOME-B)	14
Noutajien Working Testin säännöt (NOWT)	17
Noutajien käytännön metsästyskokeen säännöt (NKM)	20

OSA 2: SÄÄNTÖIHIN LIITTYVÄT OHJEET

Noutajien A-metsästyskokeen järjestämis-, suoritus- ja arvosteluohje	23
Noutajien B-metsästyskokeen järjestämis-, suoritus- ja arvosteluohje	25
Noutajien Working Test -kokeen järjestämis-, suoritus- ja arvosteluohje	29
Noutajien käytännön metsästyskokeen järjestämis-, suoritus- ja arvosteluohje	32
Koetuumareiden koulutus-, päteväinti- ja jatkokoulutusohje	33

OSA 3: SÄÄNTÖIHIN LIITTYVÄT TOIMINTAOHJEET

Noutajien NOME-B -mestaruuskokeen järjestämis- ja arvosteluohje	40
Noutajien NOME-A -mestaruuskokeen järjestämis- ja arvosteluohje	41
Noutajien Working Test -mestaruuskokeen järjestämis- ja arvosteluohje	42
Noutajien SM-kokeiden karsintaohje	43

Suomen
Noutajakoirajärjestö ry

Labradorinnoutaja-
kerho ry

Golden Ring –
Kultainen rengas ry

Suomen Sileäkarvaiset
noutajat ry

NOVASCOTIANNOUTAJAT ry.
Novascotian-
noutajat ry

OSA 1 : SÄÄNNÖT

Säännöt on hyväksytty Suomen Kennelliitossa 29.11.2015. Voimassa 01.04.2016 alkaen.

NOWT-säännöt hyväksytty SKL valtuustossa 25.11.2018. Voimassa 01.04.2019 alkaen.

SISÄLTÖ

Yleiset määräykset	3
Noutajien taipumuskokeen säännöt (NOU)	7
Noutajien A-metsästyskokeen säännöt (NOME-A)	11
Noutajien B-metsästyskokeen säännöt (NOME-B).....	14
Noutajien Working Testin säännöt (NOWT)	17
Noutajien käytännön metsästyskokeen säännöt (NKM)	20

1. YLEISET MÄÄRÄYKSET

1.1. MUUTOKSET SÄÄNTÖIHIN

Muutokset sääntöihin sekä niihin liittyviin ohjeistuksiin valmistelee rotujärjestöjen alainen noutajien rodunomaisten kokeiden tuomaritoimikunta/tuomarikunta yhteistyössä rotujärjestöjen kanssa. Rotujärjestöjen hallitukset esittävät hyväksymänsä sääntömuutokset Suomen Kennelliiton – Finska Kennelklubben ry:n (myöhemmin näissä säännöissä "Kennelliitto") vahvistettavaksi.

1.2. KOELAJIT

- **Noutajien taipumuskokeet** ovat joko yleisiä, yhdistysten jäsenille tarkoitettuja tai rotukohtaisia kokeita.
- **Noutajien A-metsästyskokeet ja Noutajien Working Test** ovat yleisiä kokeita ja kilpailuja, valtakunnallisia tai rotukohtaisia mestaruuskokeita tai kansainvälisiä kokeita.
- **Noutajien B-metsästyskokeet** ovat joko yleisiä, yhdistysten jäsenille tarkoitettuja tai rotukohtaisia kokeita ja kilpailuja tai valtakunnallisia mestaruuskokeita.
- **Noutajien käytännön metsästyskoe** on yleinen koe.

1.3. OSALLISTUMISOIKEUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Kokeisiin saavat osallistua noutajarotuiset koirat, jotka ovat vähintään 9 kk:n ikäisiä ja täyttävät Kennelliiton rokotusvaatimukset. Koirien tulee olla joko Kennelliiton tai FCI:n muiden jäsenjärjestöjen rekisteröimiä. Ulkomaalaisten koirien tulosvaatimuksista päättää tuomaritoimikunta tapauskohtaisesti.

Lisäksi on koemuotokohtaisia lisävaatimuksia, jotka on esitetty kyseessä olevan koemuodon säännöissä.

Kilpailuun ei saa osallistua

- sairas koira
- kiimainen narttu
- narttu 30 vrk ennen odotettua synnytystä ja alle 42 vrk synnytyksen jälkeen
- koira, joka ei täytä Kennelliiton voimassa olevia antidopingmääräyksiä
- vihaisesti käyttäytyvä koira
- koira, jolle on maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1070/2000) vastaisesti suoritettu eläimen ulkonäön muuttamiseksi leikkaus

Koetoimikunnan on tarkistettava osallistumisoikeus.

Koetoimikunnalla on oikeus rajoittaa osallistuvien koirien lukumäärä kulloinkin voimassa olevien Kennelliiton ohjeiden mukaisesti. Rotukohtaisiin ja jäsenten välisiin kokeisiin ja kilpailuihin osallistumisesta määrätään erillisillä Kennelliiton vahvistamilla ohjeilla.

1.4. JÄÄVIYS

Noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Kennelliiton yleistä jääviyssääntöä.

1.5. JÄRJESTÄMISLUVAN MYÖNTÄMINEN

Näitä sääntöjä noudatetaan FCI:n, Kennelliiton hallituksen sekä kennelpiirien myöntämässä ja hyväksymässä noutajien rodunomaisissa kokeissa. FCI myöntää kansainväliset kokeet. Kennelliiton hallitus myöntää valtakunnalliset mestaruuskilpailut, niiden valintakokeet sekä maaottelut. Kennelpiirit myöntävät yleiset ja jäsenten väliset kokeet.

1.6. KOELUVAN ANOMINEN

1.6.1. LUVAN ANOJA JA JÄRJESTELYVASTAAVA

Kokeiden toimeenpanoluvan anoo järjestävä yhdistys, jonka tulee olla Kennelliiton jäsen. Kokeen järjestelyistä huolehtii järjestävän yhdistyksen nimeämä koetoimikunta. Vastaavan koetoimitsijan on oltava NOU/NOME-koetoimitsijakurssin hyväksytysti suorittanut henkilö. Noutajien käytännön metsästyskokeita (NKM) ei tarvitse anoa.

1.6.2. ANOMISEN MÄÄRÄAIKA

Kokeet on anottava Kennelliiton kulloinkin määräämänä aikana.

1.6.3. ANOMUKSEN SISÄLTÖ

Koeanomuksessa on mainittava järjestävä yhdistys, kokeen nimi ja luonne, osanottorajoitukset, etuoikeudet osallistumiseen, koeaika ja -paikka, kilpailuluokat, ylituomari, vastaava koetoimitsija, osanottomaksun suuruus sekä kenelle ja milloin ilmoittautuminen ja osanottomaksu suoritetaan. Anottaessa kokeeseen rajoitettua osanottajamäärää, tulee rajoittamisessa noudattaa Kennelliiton asiasta antamia ohjeita.

Kokeita anottaessa ja järjestettäessä on noudatettava niistä annettuja sääntöjä ja määräyksiä.

1.6.4. ANOMUKSEN OSOITTAMINEN

Anomus jätetään määräaikaan mennessä sille kennelpiirille, jonka alueella koe järjestetään.

1.6.5. KOKEESTA ILMOITTAMINEN/TIEDOTTAMINEN

Kennelpiirit ilmoittavat myöntämänsä viralliset kokeet Kennelliitolle julkaistaviksi sen määräaikaisilmoitusten mukaisesti.

Jos NOME-B -kokeessa on noudettavina tarkoitusta varten valmistettuja noutoesineitä (dameja), tulee siitä olla maininta koeilmoituksessa ennen ilmoittautumisajan alkua.

1.7. KOKEIDEN JA KILPAILUJEN AJANKOHDAN SIIRTO TAI NIIDEN PERUUTTAMINEN

Kokeiden siirrossa ja peruuttamisessa noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Kennelliiton yleistä sääntöä.

1.8. KOKEEN TUOMARIT

Kokeen ylituomarin on oltava Kennelliiton päteväimä, kyseisen koemuodon ylituomari tai jonkin FCI:n jäsenmaan hyväksymän kenneljärjestön päteväimä ja Kennelliiton hyväksymä ylituomari. Jos kyseessä on suomalainen ylituomari, on hänen oltava myös Kennelliiton ja rotujärjestön jäsen.

1.9. ILMOITTAUTUMINEN KOKEESEEN JA SIITÄ POIS JÄÄMINEN

1.9.1. ILMOITTAUTUMINEN

Kokeeseen ilmoittaudutaan järjestävän yhdistyksen antamaa määräaikaa noudattaen. Vain maksetut ilmoittautumiset huomioidaan, ellei koetta järjestävä yhdistys ole toisin ilmoittanut.

1.9.2. JÄLKI-ILMOITTAUTUMINEN

Koetoimikunnalla on oikeus ottaa vastaan jälki-ilmoittautumisia, mikäli kokeessa on tilaa. Asiasta on sovittava arvostelevan tuomarin kanssa.

1.9.3. POISJÄÄMINEN

Osanottomaksua ei palauteta ilman pätevää syytä. Päteviksi syiksi poisjäämiseen katsotaan koiran alkanut kiima sekä koiran tai omistajan sairaus, jotka on lääkärintodistuksella todistettava. Poisjäämisestä on ilmoitettava välittömästi koetoimikunnalle, kuitenkin viimeistään ennen kokeen alkua.

1.10. KOIRANOJAAJA

Koiranohjaaja on kokeen aikana aina koiran virallinen edustaja riippumatta koiran omistussuhteista. Koiralla tulee olla sama ohjaaja koko koesuorituksen ajan. Koiranohjaajan tulee noudattaa arvostelevan tuomarin antamia ohjeita. Koiran aiheuttamista ja koiralle aiheutuneista vahingoista vastaa koiran omistaja.

1.11. KOKEIDEN TULOKSET

1.11.1. TULOSTEN TARKASTUS

Kokeen sihteeri tarkastaa kaikki tulokset ja huolehtii niiden merkitsemisestä Kennelliiton koepöytäkirjalomakkeelle sekä rotujärjestöjen hyväksymille koirakohtaisille arvostelulomakkeille ja jättää ne viipymättä ylituomarin tarkastettaviksi. Ylituomarin on vahvistettava Kennelliiton koepöytäkirjat nimikirjoituksellaan.

1.11.2. TULOSTEN LÄHETTÄMINEN

Koetoimikunnan on lähetettävä ylituomarin tarkastamat ja vahvistamat koepöytäkirjat sekä koirakohtaiset pöytäkirjat viikon kuluessa kokeen päättymisestä koeluvan myöntäjälle.

1.12. KOIRIEN ARVOSTELU

Arvostelu tapahtuu sääntöjen liitteenä olevien erillisten koemuoto kohtaisten arvosteluohjeiden mukaisesti. Kaikki koirat arvostellaan rodusta riippumatta samoin arvosteluperustein.

1.13. ERILLISOHJEET

Ylituomarin, arvostelevan tuomarin, koiranohjaajan, koetoimikunnan ja vastaavan koetoimitsijan tehtävät ja velvollisuudet määritellään tarkemmin rotujärjestöjen hallitusten hyväksymillä ohjeilla.

1.14. ERIMIELISYYDET JA VALITUKSET

Sääntöjen mukaisesta arvostelusta ja tuomarin näkemyksestä ei voi valittaa.

Kokeissa ja kilpailuissa syntyneissä erimielisyyksissä noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Kennelliiton yleistä muutoksenhakusääntöä.

1.15. PAKOTTAVAT SYYT

Kennelliiton hallitus voi pakottavista syistä rajoittaa kokeisiin ja kilpailuihin osallistumista tai antaa muita niiden toimeenpanoa koskevia erikoismääräyksiä.

2. NOUTAJIEN TAIPUMUSKOKEEN SÄÄNNÖT (NOU)

2.1. TAIPUMUSKOKEEN TARKOITUS

Taipumuskokeen tarkoituksena on todeta onko koiran luonne kyseiselle noutajarodulle tyyppillinen ja onko koiralla edellytyksiä koulutettavaksi pienriistan talteenottoon ja noutajien metsästyskokeeseen. Koiria arvosteltaessa otetaan huomioon metsästysominaisuuksia koskevat jalostukselliset tavoitteet.

2.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kokeita anottaessa ja järjestettäessä on noudatettava sääntöjen yleisessä osassa annettuja määräyksiä sekä Kennelliiton yleisiä määräyksiä. Tuomari vastaa siitä, että kokeessa noudatetaan sääntöjä ja ohjeita.

2.3. RIISTA

Kokeessa käytetään ns. kylmää riistaa. Koiran noudettavissa tulee olla vähintään kahta eri riistatai vahinkolintulajia. Vesityöskentelyssä on käytettävä vesilintuja. Hakualueella saa käyttää vain yhtä riistalajia. Jälki vedetään kanilla. Noudettavan kanin paino tulee olla noin 1,5-3 kg. Kaikilla koirilla on oltava samat riistalajit. Riistan tulee olla hyväkuntoista ja pakastetun riistan täysin sulanutta. Koko Suomessa rauhoitettuja riistalajeja ei saa käyttää.

2.4. KOKEEN SUORITTAMINEN

2.4.1. YLEISTÄ

Koiran ominaisuuksien ja luonteenpiirteiden arvioiminen taipumuskokeen avulla edellyttää koeolosuhteiden järjestämistä mahdollisimman tasapuoliseksi kaikille koirille. Koirien suoritusjärjestys arvotaan.

Kokeen alussa koirien ohjaajille pidetään alkupuhuttelu, jossa kerrotaan kokeen periaatteet ja mainitaan mm. paikka, jossa koirat voidaan uittaa ennen suoritusta. Tarkemmat toimintaohjeet annetaan jokaiselle ohjaajalle suorituspaikoilla.

Vesi- ja hakutyön jälkeen annetaan koiran suorituksesta suullinen arvio ja kerrotaan osallistuuko koira jäljelle vai ei. Jäljelle pääsyn edellytyksenä on koiran siihenastisten suoritusten hyväksyminen.

Kaulapannan tai muun varusteen käyttö koesuorituksen aikana on kielletty. Suoritusten aikana ohjaaja ei saa käyttää apuvälineitä, jotka voidaan tulkita pakotteiksi. Koira ei saa kurittaa koepaikalla eikä kokeen aikana.

2.4.2. SUORITUSTEN KUVAUS

SOSIAALINEN KÄYTTÄYTYMINEN

Kokeen alussa tuomari kokoaa ryhmän ohjaajineen maastosuorituspaikan läheisyyteen. Ryhmässä on oltava vähintään kaksi urosta ja kaksi narttua. Tarvittaessa voidaan käyttää kokeeseen osallistumattomia koiria. Jos arvosteltavana on vain toista sukupuolta olevia koiria, niin riittää, että ryhmässä on yksi kokeen ulkopuolinen vastakkaisen sukupuolen edustaja. Koirat seisovat kytkettyinä puoliympyrän muodossa tuomarin edessä. Tuomari selostaa lyhyesti kokeen kulun ja muut järjestelyt. Samalla tuomari tarkkailee koirien käyttäytymistä

ryhmässä sekä tutustuu erikseen jokaiseen koiraan. Tuomari seuraa koirien käyttäytymistä eri tilanteissa koko kokeen ajan.

VESITYÖ

Rannan tulee olla helppokulkuinen ja sellainen, että kahluumatka jää mahdollisimman lyhyeksi. Vesialueen tulee olla niin suuri, että koiralle ei tule kiusausta nousta vastarannalle eikä kiertää rantaa tai laituria pitkin linnulle.

Koiran uimahalu testataan vesilinnun noudon avulla. Koiralle tehdään kaksi vesinoutoa, joista ensimmäisen heitto tehdään rannalta ja toisen heitto veneestä, jolloin vähimmäisnoutoetäisyys on 20 metriä. Jälkimmäisen heiton yhteydessä ammutaan laukaus haulikolla. Koira pidetään kytkettynä suoritusten alussa. Ampuja on sopivalla etäisyydellä koirasta siten, että koiralla on mahdollisuus nähdä ampuja laukauksen ja heiton aikana.

HAKU

Hakualueen tulee olla sellainen, että koira ei näe jatkuvasti ohjaajaa työskennellessään maastossa. Alueelle sijoitetaan viisi (5) riistaa suoritusvuorossa olevan koiran näkemättä. Pisin noutoetäisyys on vähintään 50 metriä. Haku voidaan suunnitella myös siten, että ohjaaja saa liikkua merkittyä reittiä ja lähettää koiran alueelle eri kohdista. Liikkuva haku edellyttää, että riistat on sijoitettu riittävän kauas merkityltä kulku-uralta.

Hakutehtävän alussa koira pidetään lähetyspaikalla kytkettynä, ammutaan laukaus haulikolla ja heitetään motivointiheitto linnulla. Koiralla tulee olla mahdollisuus nähdä heitto, mutta ei välttämättä linnun putoamispaikkaa. Ampuja on sopivalla etäisyydellä koirasta heiton suunnassa. Tarvittaessa riistan heittäjä voi äänellä tuomarin kehotuksesta ennen laukausta kiinnittääkseen koiran huomion. Toimitsijat poistuvat alueelta ennen kuin tuomari antaa luvan lähettää koira hakuun.

Katsojat sijoitetaan niin, että he eivät häiritse koiran ja ohjaajan työskentelyä. Muiden koirien tulee olla näkösuojassa ja riittävän kaukana suorituspaikasta.

JÄLJESTÄMINEN

Laahausjäljen pituus on noin 80 metriä. Jälki vedetään kanilla maaston luonnollisia kulkureittejä seurailen. Koirat on pidettävä näkösuojassa jälkien vetämisen aikana. Vetokanin sijaan jäljen päähän voidaan laittaa toinen kani. Vetäjä poistuu paikalta jälkiä sotkematta. Tuomarilla tulee olla mahdollisuus seurata koiran jäljestämistä ja käyttäytymistä kanilla.

Jälkien vähimmäisetäisyys toisistaan on noin 50 m. Avomaasto, harva aluskasvillisuus ja voimakas tuuli edellyttävät jälkien välisen etäisyyden lisäämistä.

2.5. ARVOSTELU

Tuomarin on pyrittävä toimimaan niin, että koira saa suoritusten aikana kaiken mahdollisen avun taipumustensa osoittamiseksi. Tuomarilla on oikeus kokeilla koiraa useampia kertoja erilaisissa tilanteissa saadakseen mahdollisimman perusteellisen kuvan koiran taipumuksista ja luonteenpiirteistä.

Tuomari päättää arvostelukohdittain tuleeko koira hyväksytyksi vai ei. Päätös perustuu tuomarin saamaan yleisvaikutelmaan. Jos koiran kaikki arvostelukohdat on hyväksytyt, on koiran kokonaissuoritus myöskin hyväksyttävä.

Koe on testi, eikä ole soveliasta valita parasta koiraa. Kaikki osasuoritukset arvostelea sama tuomari.

2.5.1. ARVOSTELTAVAT OMINAISUUDET

SOSIAALINEN KÄYTTÄYTYMINEN, SUHTAUTUMINEN VIERAISIIN IHMISIIN JA KOIRIIN

Noutajat ovat yhteistyöhaluisia ja luonteeltaan eri tilanteisiin sopeutuvia tarmokkaita metsästyskoiria. Noutajat suhtautuvat ystävällisesti ja myönteisesti vieraisiin ihmisiin ja koiriin. Arvostelussa on otettava huomioon noutajien rotumääritelmässä mainitut luonteenpiirteet. Selvästi pelokkaan, hyökkäävän, häiritsevästi äänitelevän tai ylikiihkeän koiran sosiaalinen käyttäytyminen on hylättävä. Hylkäämisestä seuraa, ettei koira osallistu muihin suorituksiin. Sosiaalista käyttäytymistä seurataan koko kokeen ajan ja se voidaan hylätä vielä myöhemmin kokeen aikana.

UIMAHALU

Noutajan tulee työskennellä mielellään vedessä. Koira, joka kieltäytyy uimisesta tai menee uimaan ainoastaan jatkuvista kehotuksista, on hylättävä. Suoritus on syytä toistaa, kunnes tuomari on vakuuttunut koiran ominaisuudesta. Vesityössä hylätty koira ei osallistu hakuun.

HAKUINTO

Noutajat työskentelevät itsenäisesti, innokkaasti ja vauhtinsa säilyttäen koko hakutyön ajan. Selvästi laskeva tai olematon hakuinto on hylättävä. Pelkästään pakonomaisesti tapahtuva hakutyöskentely ei ole hyväksyttävää.

NOUTOHALU

Noutajan tulee tarttua riistaan empimättä ja oma-aloitteisesti. Vähäisiä ohjaajan kehotuksia tai tuomarin apu voidaan sallia eri riistalajeilla. Toistuvat kehotukset tai kieltäytyminen noudosta johtavat arvostelukohdan hylkäämiseen.

RIISTANKÄSITTELY

Noutajien ote riistoista on pehmeä, tasapainoinen ja varma. Pallottelu riistaa vahingoittamatta tai pinnallinen ote on hyväksyttävissä. Riistan vahingoittaminen, riistan päällä kieriminen tai liiallinen leikkittely riistan kanssa ovat hylkääviä virheitä. Riistan vahingoittamista epäillessään tuomarin on varmistuttava asiasta ennen lopullista päätöksentekoa.

PALAUTTAMINEN

Ripeä riistan palauttaminen suoraviivaisesti ohjaajan käteen on toivottavaa. Lievä aikailu sekä riistojen pudottelu ohjaajan lähelle ovat hyväksyttävissä. Jos koira jättää useimmat noudot

kesken, merkkää jatkuvasti reviiriään tai ei nouda vesilintua vähintään rantaveteen saakka, on suoritus hylättävä.

REAGOINTI LAUKAUKSIIN

Noutajat ovat laukauksen aikana rauhallisia, keskittyneitä ja äänettämiä. Lievä rauhattomuus ja vaimea ääntely voidaan kuitenkin hyväksyä. Koira, joka selvästi pelkää laukausta ja menettää toimintakykynsä tai on häiritsevän äänekäs, on hylättävä.

ITSELUOTTAMUS JA ALOITEKYKY

Noutajat työskentelevät itsenäisesti ja selvittävät annetun tehtävän ohjaajaansa liiaksi tukeutumatta. Itseluottamusta ja aloitekykyä arvostellaan kaikissa osasuorituksissa. Koira, joka ei työskentele itsenäisesti eikä uskalla edetä oma-aloitteisesti tehtävän vaatimalle etäisyydelle, on hylättävä.

YHTEISTYÖ

Noutajat haluavat toimia yhteistyössä ohjaajansa kanssa. Hyväksyttävään suoritukseen vaaditaan, että koira on ohjaajansa hallittavissa. Koira, joka ei työskentele yhteistyössä ohjaajansa kanssa, on alistunut tai pelokas, on hylättävä.

YLEISVAIKUTELMA

Yleisvaikutelmaan kirjataan yhteenvedona koiran ominaisuudet suoritettujen tehtävien perusteella. Yhteenveto on pyrittävä kirjaamaan mahdollisemman positiiviseen sävyyn, mutta selvät puutteet on mainittava. Vainun käyttö voidaan tarvittaessa mainita yleisvaikutelmassa.

2.6. SUORITUKSEN KESKEYTTÄMINEN

Tuomarilla on oikeus keskeyttää suoritus, jos koiran ja ohjaajan välinen yhteistyö on niin puutteellista, että kokeen suorittaminen ei onnistu tai jos koiralla on sellaisia ominaisuuksia, että kokeen jatkaminen ei ole mielekästä. Koiran suoritus keskeytetään aina hylätyn osasuorituksen jälkeen. Lisäksi koiran suoritus on keskeytettävä, jos ohjaaja kurittaa koira koepaikalla tai jos koira loukkaantuu.

2.7. PALKITSEMINEN

Koiran suoritus arvioidaan hyväksyty/hylätty-periaatteella. Jos useita arvostelukohtia tulee hylätyksi, niin pääasiallinen hylkäyksen syy ympyröidään. Koeselostuksen kaikkien kohtien tulee olla hyväksytyjä, jotta koira voidaan hyväksyä kokeessa. Arvostelu kirjataan rotujärjestöjen hyväksymälle arvostelulomakkeelle. Hyväksytystä koesuorituksesta annetaan kunniakirja.

3. NOUTAJIEN A-METSÄSTYSKOKEEN SÄÄNNÖT (NOME-A)

3.1. KOKEEN TARKOITUS

Noutajien A-metsästyskokeiden tarkoituksena on saada tietoa koirien metsästysominaisuuksista jalostusta varten sekä edistää koirien metsästyskäyttöä.

3.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kokeita anottaessa ja järjestettäessä on noudatettava sääntöjen yleisessä osassa mainittuja määräyksiä sekä Kennelliiton yleisiä määräyksiä. Tuomarit vastaavat siitä, että kokeessa noudatetaan sääntöjä ja ohjeita.

Kokeet järjestetään aidossa metsästystilanteessa niin, että noudettava riista metsästetään osallistuvien koirien läsnä ollessa.

3.3. TUOMARIT

Kokeen arvostelevat ylituomari sekä hänen lisäksi vähintään yksi arvostelutuomari.

3.4. OSALLISTUMISOIKEUS

Kokeeseen saavat osallistua koirat, joilla on osallistumisoikeus VOI-luokkaan joko noutajien B-metsästyskokeessa tai noutajien Working Testissä.

3.5. RIISTA

Noudettavina voi olla kaikkia riista- ja vahinkolintulajeja sekä turkiseläimistä jäniseläimiä.

3.6. ARVOSTELU

Arvosteluperusteet ovat samat kuin noutajien kansainvälisessä kokeessa. Koira voidaan hylätä, jollei se kutsuttaessa arvosteltavaksi ole välittömästi paikalla.

3.6.1. ARVOSTELTAVAT OMINAISUUDET

Olessaan arvostelun alaisena koiran on herkeämättä seurattava jahdin etenemistä ja oltava hiljaa paikallaan. Sen tulee painaa mieleensä riistan putoamispaikat ja muistaa ne riittävän pitkään. Noutotehtävien aikana koiran tulee esittää kunkin tehtävän edellyttämiä ominaisuuksia, kuten tehokasta hakua, hyvää ohjattavuutta, oma-aloitteisuutta, hyvää vainunkäyttöä ja riistanlöytökykyä.

3.6.2. KOIRAN KOKEEN KESKEYTTÄMINEN

Jos koira tekee jonkun hylkäävistä virheistä tai kaksi vakavaa virhettä, sen koe keskeytetään. Samoin menetellään, jos molemmat tuomarit ovat sitä mieltä, että koira ei voida enää palkita. Lisäksi koiran koe on keskeytettävä, jos ohjaaja kurittaa koira koepaikalla tai jos koira loukkaantuu.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET

- aggressiivinen käyttäytyminen
- vinkuminen tai haukkuminen
- laukausarkuus
- kieltäytyminen vesityöskentelystä

- kieltäytyminen riistasta
- kovaisuus
- riistan vaihtaminen
- luvaton lähtö noutoon
- fyysinen kosketus koiraan
- karkaaminen ohjaajan hallinnasta
- ampumattoman riistan takaa-ajaminen
- etsiminen riista suussa

VAKAVAT VIRHEET

- huono seuraaminen
- ohjaajan huomiota vaativa rauhattomuus passipaikalla
- huono hallittavuus ja/tai koira häiritsee metsästystilannetta
- äänekäs ohjaaminen
- liika riippuvaisuus ohjaajasta
- hidas ja/tai haluton työskentely
- huono paikallistamiskyky ja/tai huono muisti putoamispaikan sijainnista
- huolimaton nouto-ote
- "first dog down"
- "eye-wipe"

"first dog down"= Koira havaitsee haavoittuneen riistan putoamispaikan, mutta ei löydä riistaa, vaikka se tuomarin mukaan olisi ollut löydettävissä. Muutkaan noutoon lähetetyt koirat, tuomarin määräämät avustajat tai tuomari eivät löydä riistaa.

"eye-wipe"= Koira ei onnistu noutamaan riistaa, jonka noudossa toinen koira onnistuu vastaavissa olosuhteissa, tai tuomari käy hakemassa riistan.

Jos koira saa kolmen ensimmäisen noudon aikana vakavista virheistä "eye-wipen" tai "first dog downin", koiran koe keskeytyy.

3.7. LOPPUKILPAILU

Tuomaristo voi päättää, että kokeen voitosta (sertifikaatista) käydään loppukilpailu, jonka koko tuomaristo arvostelee yhdessä. Loppukilpailuun osallistuvat koirat, joilla on vielä mahdollisuus 1. palkintoon.

Loppukilpailuun osallistumattomille koirille annetaan laatuarvostelu ennen loppukilpailua nähtyjen suoritusten perusteella.

Mikäli tilanne loppukilpailun jälkeen on kahden tai useamman koiran osalta niin tasainen, että tuomarit eivät halua ratkaista voittajaa, voidaan järjestää uusinta tasatilanteessa olevien koirien kesken. Uusinnassa koirille annetaan niin monta noutomahdollisuutta kuin tuomaristo katsoo tarpeelliseksi.

3.8. PALKITSEMINEN

Ensimmäinen (1.) palkinto annetaan koirille, joiden kokonaissuoritus on erinomainen. Palkintosija edellyttää, että koira ei ole tehnyt hylkäävää tai vakavaa virhettä. 1. palkinnon saaneet asetetaan paremmuusjärjestykseen. Kokeen voittaneelle koiralle voidaan antaa sertifikaatti (SERT), mikäli

kokeeseen on osallistunut vähintään kuusi koira ja voittanut koira on noutanut vähintään viisi riistaa. Varasertifikaatti (vara-SERT) voidaan antaa toiseksi sijoittuneelle koiralle.

Toinen (2.) palkinto annetaan koirille, joiden kokonaissuoritus on hyvä. Yksi vakava virhe voidaan sallia, mikäli koiran suoritus on muilta osin moitteeton.

Kolmas (3.) palkinto annetaan koirille, joiden kokonaissuoritus on tyydyttävä.

Koiran palkitseminen edellyttää vähintään kolmen riistan noutamista ilman hylkäävää virhettä. Jos koira tekee hylkäävän virheen tai sen kokonaissuoritus ei riitä hyväksytyyn palkintoon, merkitään palkintosijan kohdalle nolla (0).

Laatuarvostelu voidaan jättää antamatta, jos koira ei tuomareiden mielestä ole tehnyt riittävän hyvää noutotyötä tai on tehnyt vähemmän kuin kolme hyvää noutoa tehdessään vakavan virheen. Jos koiran laatuarvostelu jätetään antamatta tai ohjaaja keskeyttää tilanteessa, jossa tuomarin mielestä koiralla olisi vielä ollut mahdollisuus ylittää palkintosijoille, merkitään tulokseksi viiva (-).

Palkintojenjakotilaisuudessa tuomarit kertovat tulokset ja antavat lyhyet suulliset arviot palkittujen koirien suorituksista.

4. NOUTAJIEN B-METSÄSTYSKOKEEN SÄÄNNÖT (NOME-B)

4.1. KOKEEN TARKOITUS

Kokeen tarkoituksena on arvostella noutajien soveltuvuutta ja halua työskennellä metsästyksenomaisissa tehtävissä ottaen huomioon jalostusta koskevat tavoitteet.

4.2. KOELUOKAT

Alokasluokka (ALO), johon saavat osallistua noutajien taipumuskokeen hyväksytysti suorittaneet koirat ilman ikärajoitusta. Kaksi kertaa ALO1-palkinnon saanut koira siirtyy avoimeen luokkaan.

Avoin luokka (AVO), johon saavat osallistua kaksi kertaa ALO1-palkinnon saaneet koirat. Kaksi kertaa AVO1-palkinnon saanut koira siirtyy voittajaluokkaan.

Voittajaluokka (VOI), johon saavat osallistua kaksi kertaa AVO1-palkinnon saaneet koirat.

Saatuaan luokkanousuun oikeuttavat tulokset, koiralla oikeus jatkaa alemmassa luokassa kuluvan vuoden loppuun saakka.

4.3. RIISTA JA NOUTOESINEET

Noudettavina tulee olla vähintään kahta eri riista- tai vahinkolintulajia. Lisäksi voidaan käyttää jäniseläimiä (kani, jänis, rusakko). Vesityöskentelyssä on käytettävä vesilintua. Jälki vedetään jäniseläimellä tai linnulla. Kaikilla koirilla pyritään käyttämään samoja riistalajeja. Riistan tulee olla hyväkuntoista ja pakastetun riistan täysin sulaa. Koko Suomessa rauhoitettuja riistalajeja ja petoeläimiä ei saa käyttää kokeissa.

AVO- ja VOI-luokassa voidaan riistojen sijasta käyttää tarkoitusta varten valmistettuja kangaspäällysteisiä noutoesineitä, dameja. Kaikille koirille tulee käyttää samansuuruisia (noin 0,5 kg) ja samanvärisiä dameja. Kun säännöissä myöhemmin puhutaan riistasta, voidaan sillä tarkoittaa myös dameja.

4.4. KOEMAASTO

Koe tulee järjestää alueella, joka vastaa mahdollisimman hyvin todellista metsästysmaastoa.

4.5. KOKEEN SUORITTAMINEN

Kokeessa koiralle suoritetaan haku-, ohjaus- sekä paikallistamistehtäviä. ALO-luokassa on lisäksi jäljestystehtävä, joka koiran tarvitsee suorittaa vain ensimmäisen ALO1-tuloksen yhteydessä. Tarkemmat kuvaukset tehtävistä ovat erillisessä NOME-B- kokeen järjestämis-, suoritus- ja arvosteluohjeessa.

4.6. ARVOSTELU

Koiran kaikki osasuoritukset arvostelee yksi tuomari. Tuomari voi omassa arvostelussaan huomioida muiden samanaikaisesti samaa luokkaa arvostelevien tuomareiden koirasta tekemät havainnot. ALO-luokan jäljen voi arvostella toinen samassa kokeessa arvosteleva tuomari.

Kokeessa arvostellaan koiran kykyä ja halua noutaa riistaa vedestä ja maalta sekä kykyä toimia käyttökelpoisena metsästyskoirana noutajille tyypillisessä metsästyksessä. Kokeessa suoritetaan vain laatuarvostelu järjestämättä koiria paremmuusjärjestykseen.

4.7. ARVOSTELTAVAT OMINAISUUDET

HAKU

Hakutyöskentelyn on oltava sellaista, että se kattaa koko osoitetun hakualueen, myös sen vaikeimmat kohdat. Koiran on pystyttävä itsenäiseen työskentelyyn, mutta sen on myös tarvittaessa seurattava ohjaajansa merkkejä.

VAINU

Koiran on vainunsa avulla ja tuulta hyväksikäyttäen kyettävä löytämään riistat.

TEHOKKUUS JA KESTÄVYYS

Tehokas koira työskentelee hyvällä vauhdilla ja on erinomainen riistanlöytäjä. Hyvä kestävyys ilmenee muuttumattomana vauhtina ja intona koko kokeen ajan.

PAIKALLISTAMISKYKY

Koiran on oltava tarkkaavainen pudotusten aikana ja muistettava havaitsemiensa riistojen putoamispaikat. Luvan saatuaan sen on noudettava pudotettu riista.

REAGOINTI LAUKAUKSEEN

Koiran on oltava kytkemättömänä passipaikalla laukausten aikana hiljaa paikallaan sekä tarkkailtava valppaana laukausten suuntaan.

RIISTANKÄSITTELY

Koiran on epäröimättä ilman ohjaajan kehotusta noudettava vainuamansa riista pehmeällä otteella, palautettava se nopeasti sekä luovutettava ohjaajalle käteen.

VESITYÖSKENTELY

Koiran on mentävä epäröimättä veteen sekä uitava tehokkaasti ja määrätietoisesti.

JÄLJESTÄMISKYKY

Jälkityön on tapahduttava itsenäisesti, nopeasti ja määrätietoisesti.

YHTEISTYÖHALU

Koiran on kaikissa tilanteissa oltava helposti hallittavissa. Yhteistyötä koiran ja ohjaajan välillä seurataan koko kokeen ajan.

OHJATTAVUUS

Hyvin ohjattavissa olevaa koira ohjataan vaivattomasti ja pienin merkein haluttuun kohteeseen.

PASSITYÖSSÄ OLEMINEN

Noutajan on kaikissa tilanteissa pysyttävä rauhallisena, tarkkaavaisena ja keskittyneenä. Siirtymisissä noutajan on seurattava ohjaajan sivulla sekä pysyttävä käskystä paikoillaan.

MUUT OMINAISUUDET

Noutajat ovat yhteistyöhaluisia ja luonteeltaan eri tilanteisiin sopeutuvia metsästyskoiria, jotka suhtautuvat ystävällisesti ja myönteisesti vieraisiin ihmisiin ja koiriin.

YLEISVAIKUTELMA

Yleisvaikutelmassa arvostellaan koiran soveltuvuutta ja käyttökelpoisuutta toimia metsästyskoirana. Arvostelussa huomioidaan koiran kaikki suoritukset.

4.8. KOIRAN KOKEEN KESKEYTTÄMINEN

Koiran koe keskeytetään, jos koiran ja ohjaajan välinen yhteistyö on niin puutteellista, että kokeen suorittaminen ei onnistu tai koiralla on sellaisia ominaisuuksia, että kokeen jatkaminen ei ole mielekästä. Koiran koe keskeytetään myös, jos koiralla ei ole enää mahdollisuutta saavuttaa hyväksyttyä tulosta/palkintoa tai seuraavista syistä:

- aggressiivinen käyttäytyminen
- liiallinen arkuus tai pelokkuus
- toistuva vinkuminen tai haukkuminen
- selvä laukausarkuus
- täysin riittämätön työskentelynhalu
- kieltäytyminen vesityöskentelystä
- kieltäytyminen riistasta tai noutojen jättäminen kesken
- riistan vahingoittaminen tai kieriminen riistan päällä
- riistan vaihtaminen (VOI) tai jatkuva riistan pudottelu (AVO, VOI)
- luvaton lähtö noutoon (AVO, VOI)
- karkaaminen ohjaajan hallinnasta

Lisäksi koiran koe on keskeytettävä, jos ohjaaja kurittaa koira koepaikalla tai jos koira loukkaantuu. Keskeyttämisen syy ja se, kenen toimesta keskeyttäminen on tapahtunut, merkitään arvostelulomakkeeseen.

4.9. PALKITSEMINEN

Osatehtävien avulla tuomarin on muodostettava kuva koiran ominaisuuksista, koulutustasosta ja sen käyttökelpoisuudesta metsästyskoirana. Kaikissa luokissa noudatetaan laatuarvostelua. Palkintosijaa päätettäessä ratkaisee tuomarille muodostunut kokonaisvaikutelma koirasta.

4.10. PALKINNOT

Arvostelu on sopeutettava luokan yleistä vaatimustasoa vastaavaksi.

Ensimmäinen (1.) palkinto annetaan koiralle, jonka kokonaissuoritus on erinomainen.

Toinen (2.) palkinto annetaan koiralle, jonka kokonaissuoritus on hyvä.

Kolmas (3.) palkinto annetaan koiralle, jonka kokonaissuoritus on tyydyttävä.

Jos koiran kokonaissuoritus ei riitä hyväksytyyn palkintoon tai tuomari joutuu keskeyttämään kokeen, merkitään palkintosijan kohdalle nolla (0). Ohjaajan keskeyttäessä tilanteessa, jossa tuomarin mielestä koiralla olisi vielä ollut mahdollisuus ylittää palkintosijoille, merkitään tulokseksi viiva (-).

5. NOUTAJIEN WORKING TESTIN SÄÄNNÖT (NOWT)

5.1. KOKEEN TARKOITUS

Kokeen tarkoituksena on valita jalostukselliset tavoitteet huomioiden parhaat koirat, joilla on metsästyksenomaisiin tehtäviin sopiva luonne, hyvä paikallistamiskyky sekä hyvä vainu. Noutajan tulee osoittaa itsenäisyyttä ja oma-aloitteisuutta sekä toimia hyvässä yhteistyössä ohjaajansa kanssa.

5.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kokeita anottaessa ja järjestettäessä on noudatettava sääntöjen yleisessä osassa mainittuja määräyksiä sekä Kennelliiton yleisiä määräyksiä. Tuomarit vastaavat siitä, että kokeessa noudatetaan sääntöjä ja ohjeita.

5.3. TUOMARIT

Kokeessa on arvostelu-oikeus sekä NOWT- että NOME-A-arvostelu-oikeuden omaavilla tuomareilla. Kokeen arvostelevat ylituomari sekä hänen lisäkseen vähintään yksi arvostelutuomari.

5.4. KOELUOKAT

Alokasluokka (ALO), johon saavat osallistua noutajien taipumuskokeen hyväksytysti suorittaneet koirat. ALO1-palkinnon saanut koira saa oikeuden osallistua avoimeen luokkaan.

Avoin luokka (AVO), johon saavat osallistua ALO1-palkinnon saaneet koirat. AVO1-palkinnon saanut koira saa oikeuden osallistua voittajaluokkaan.

Voittajaluokka (VOI), johon saavat osallistua AVO1-palkinnon saaneet koirat.

Saatuaan luokkanousuun oikeuttavan tuloksen, koiralla oikeus jatkaa alemmassa luokassa kuluvan vuoden loppuun saakka.

5.5. NOUTOESINEET

Noudettavina on tarkoitusta varten valmistettuja, yleisesti saatavilla olevia dameja.

5.6. KOKEEN SUORITTAMINEN

Koe koostuu viidestä tehtävästä, jotka suoritetaan vähintään neljällä suorituskerralla. Tehtävät laaditaan siten, että ne vastaavat mahdollisimman hyvin todellisia metsästysilanteita. Mock Trial toteutetaan NOME-A kokeen mukaisesti.

5.7. ARVOSTELU

Tuomari voi arvostella yhden tai useamman tehtävän. Samalla suorituspaikalla voi olla useita tuomareita arvostelemassa.

Tuomarin tulee huolehtia, että jokainen koira saa mahdollisimman hyvän ja tasapuolisen mahdollisuuden osoittaa kykynsä noutavana koirana. Tehtävän alussa tuomarin tulee antaa ohjaajalle suorittamiseen tarvittavat samankaltaiset ohjeet. Ohjeita voidaan antaa myös koko osallistujajoukolle alkupuhuttelun yhteydessä.

Tehtävän jälkeen tuomari arvioi koiran suoritusta muutamien sanojen. Koiran saamaa pistemäärää ei tässä vaiheessa kerrota, jollei koiran pistemäärä ole nolla (0), jolloin tuomarin on siitä mainittava.

5.7.1. ARVOSTELTAVAT OMINAISUUDET

Noutaja seuraa ohjaajan sivulla, on hiljaa ja pysyy paikallaan ilman, että ohjaaja joutuu kiinnittämään huomiota koiraan.

Noutajan tulee tehdä hyvää hakutyötä, olla oma-aloitteinen, käyttää hyvin vainuaan sekä omata hyvä riistanlöytökyky. Se ei saa välttää minkäänlaista maastoa, luonnollisia tai keinotekoisia esteitä ja sen pitää mennä veteen kehotuksista.

Noutajan tulee tarkkailla valppaana laukausten suuntaan, painaa mieleensä putoamispaikat sekä omata hyvä paikallistamiskyky. Suoraviivainen, itsenäinen eteneminen pudotuspaikalle sekä nopea damin löytäminen ovat merkki erinomaisesta paikallistamiskyvystä.

Kun koira lähetetään damille, jonka putoamista sillä ei ole ollut mahdollista nähdä, tulee sen totella käskyjä ja toimia hyvässä yhteistyössä ohjaajan kanssa.

Löydettyään damin koiran tulee suorittaa oma-aloitteinen ja nopea ylösotto. Koiran tulee kantaa damia pehmeällä ja tasapainoisella otteella, palauttaa suoraviivaisesti sekä luovuttaa dami huolellisesti ohjaajalleen.

5.7.2. KOIRAN KOKEEN KESKEYTTÄMINEN

Jos koira tekee jonkun hylkäävistä virheistä, sen koe keskeytetään. Lisäksi koiran koe on keskeytettävä, jos ohjaaja kurittaa koira koepaikalla tai jos koira loukkaantuu.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET

- aggressiivinen käyttäytyminen
- laukausarkuus
- kieltäytyminen noudosta
- kovasuisuus

5.7.3. PISTEET

Jokaisesta tehtävästä enimmäispistemäärä on 20 pistettä.

Nollaan (0) pisteeseen johtavia vakavia virheitä ovat:

- luvaton lähtö noutoon
- karkaaminen ohjaajan hallinnasta
- toistuva vinkuminen tai haukkuminen
- noudon jättäminen kesken
- kieltäytyminen vesityöskentelystä
- löytymättä jäänyt dami
- etsiminen dami suussa
- damin vaihtaminen
- "eye-wipe"= Koira ei onnistu noutamaan damia, jonka noudossa toinen koira onnistuu vastaavissa olosuhteissa, tai tuomari käy hakemassa damin.

Jos koira tekee jonkun seuraavista vakavista virheistä, se vähentää koiran pisteitä tuomarin katsomalla tavalla:

- huono seuraaminen
- rauhattomuus passipaikalla
- huono hallittavuus
- äänekäs ohjaaminen
- liika riippuvaisuus ohjaajasta
- hidas ja/tai haluton työskentely
- huono paikallistamiskyky
- huono nouto-ote
- damin pudottaminen luovutuksessa
- "merkkailu"

5.7.4. LOPPUKILPAILU

Mikäli kokeen rastien jälkeen voittaja ei ole selvinnyt, vaan kaksi tai useampia koiria on tasapisteissä, järjestetään loppukilpailu. Loppukilpailussa koirille annetaan niin monta noutomahdollisuutta kuin tuomaristo katsoo tarpeelliseksi. Suoritukset loppukilpailussa eivät enää vaikuta koiran saamaan palkintosijaan, ellei se tee hylkäävää virhettä.

5.8. PALKITSEMINEN

5.8.1. Rastein toteutettava NOWT

Ensimmäinen (1.) palkinto annetaan koiralle, joka on saanut vähintään 80 pistettä.

Saadakseen ykköspalkinnon koiran tulee saada vähintään puolet pisteistä (10 pistettä) jokaiselta rastilta.

Toinen (2.) palkinto edellyttää vähintään 65 pistettä.

Kolmas (3.) palkinto edellyttää vähintään 50 pistettä.

Jos koira on saanut jostain tehtävästä nolla pistettä, sitä ei voida palkita.

VOI-luokassa kokeen voittaneelle koiralle voidaan antaa sertifiikaatti (SERT), mikäli luokkaan on osallistunut vähintään kuusi koira, koira on arvostellut vähintään kaksi tuomaria ja voittanut koira on työskennellyt sertifiikaatin arvoisesti. Varasertifiikaatti (vara-SERT) voidaan antaa toiseksi sijoittuneelle koiralle. Sertifiikaatti ja varasertifiikaatti voidaan antaa vain koirille, jotka ovat saaneet 1. palkinnon.

Jos koiran pistemäärä ei riitä palkintosijaan tai tuomari joutuu keskeyttämään kokeen, merkitään palkintosijan kohdalle nolla (0). Ohjaajan keskeyttäessä tilanteessa, jossa tuomarin mielestä koiralla olisi vielä ollut mahdollisuus yltää palkintosijoille, merkitään tulokseksi viiva (-).

5.8.2. Mock Trial

Mock Trial tuomaroidaan A-kokeen mukaisesti.

Ensimmäinen (1.) palkinto annetaan koirille, joiden kokonaissuoritus on erinomainen. Palkintosija edellyttää, että koira ei ole tehnyt hylkäävää tai vakavaa virhettä. 1. palkinnon saaneet asetetaan paremmuusjärjestykseen. VOI-luokan voittaneelle koiralle voidaan antaa sertifiikaatti (SERT), mikäli kokeeseen on osallistunut vähintään kuusi koira ja voittanut koira on noutanut vähintään viisi damia. Varasertifiikaatti (vara-SERT) voidaan antaa toiseksi sijoittuneelle koiralle.

Toinen (2.) palkinto annetaan koirille, joiden kokonaissuoritus on hyvä. Yksi vakava virhe voidaan sallia, mikäli koiran suoritus on muilta osin moitteeton.

Kolmas (3.) palkinto annetaan koirille, joiden kokonaissuoritus on tyydyttävä.

Koiran palkitseminen edellyttää vähintään kolmen damin noutamista ilman hylkäävää virhettä. Jos koira tekee hylkäävän virheen tai sen kokonaissuoritus ei riitä hyväksytyyn palkintoon, merkitään palkintosijan kohdalle nolla (0).

Jos koiran laatuarvostelu jätetään antamatta tai ohjaaja keskeyttää tilanteessa, jossa tuomarin mielestä koiralla olisi vielä ollut mahdollisuus yltää palkintosijoille, merkitään tulokseksi viiva (-).

Palkintojenjakotilaisuudessa tuomarit kertovat tulokset ja antavat lyhyet suulliset arviot palkittujen koirien suorituksista.

6. NOUTAJIEN KÄYTÄNNÖN METSÄSTYSKOKEEN SÄÄNNÖT (NKM)

6.1. KOKEEN TARKOITUS

Kokeen tarkoituksena on arvostella NOME-B- ja NOWT-kokeiden VOI-luokassa menestyneiden noutajien käyttöominaisuuksia aidossa metsästystilanteessa. Noutajien käytännön metsästyskokeen hyväksytyt suorittaminen on yhtenä edellytyksenä FI KVA ja FI KVA-WT - valionarvoihin.

6.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

6.2.1. YLEISTÄ

Koiran omistaja/ohjaaja, jonka koiralla on kokeeseen osallistumiseen oikeuttavat tulokset, ilmoittaa tuomaritoimikunnalle halukkuutensa suorittaa NKM-kokeen. Osallistumisoikeus on koirilla, jotka ovat saavuttaneet NOME-B- kokeessa vähintään kaksi (2) kertaa VOI1-tuloksen tai NOWT-kokeessa vähintään kaksi (2) sertifikaattia.

6.2.2. TUOMARIT

Kokeessa arvostelu-oikeus on sekä NOME-B- että NOME-A- kokeen tuomareilla. Yksi tuomari arvostelee enintään kaksi koiraa metsästyspäivää kohti.

6.3. RIISTA

Metsästettävä riista voi olla riista- ja vahinkolintuja sekä turkiseläimiä pois lukien petoeläimet.

6.4. KOKEEN SUORITTAMINEN

Koiraa voidaan käyttää metsästystilanteen ja koiran kokemusten mukaan joko pelkästään noutavana tai sekä ylösajavana että noutavana koirana.

Kokeessa on aina oltava mukana vähintään kaksi (2) koiraa, joista toisen ei tarvitse osallistua kokeeseen.

6.5. ARVOSTELTAVAT OMINAISUUDET

Kokeessa arvioitavat ominaisuudet ovat samat kuin metsästyskokeessa, mutta metsästystilanteessa ei välttämättä voida arvostella kaikkia kokeessa mainittuja arvostelukohtia.

6.6. KOIRAN KOKEEN KESKEYTTÄMINEN

Tuomari voi halutessaan keskeyttää kokeen siinä vaiheessa, kun koiralla ei enää ole mahdollisuutta saavuttaa hyväksytyä tulosta tai seuraavista syistä:

- aggressiivinen käyttäytyminen
- toistuva vinkuminen tai haukkuminen
- selvä laukausarkuus
- täysin riittämätön työskentelyhalu
- kieltäytyminen vesityöskentelystä
- kieltäytyminen riistasta tai noutojen jättäminen kesken
- riistan vahingoittaminen tai kieriminen riistan päällä
- riistan vaihtaminen tai jatkuva riistan pudottelu
- luvaton lähtö noutoon

- karkaaminen ohjaajan hallinnasta

Lisäksi koiran koe on keskeytettävä, jos ohjaaja kurittaa koira koepaikalla tai kokeen aikana tai jos koira loukkaantuu. Keskeyttämisen syy sekä se, kenen toimesta keskeyttäminen on tapahtunut, merkitään arvostelulomakkeeseen.

6.7. PALKITSEMINEN

Suoritusten jälkeen koirasta annetaan suullinen ja kirjallinen arvostelu. Kokeessa noudatetaan laatuarvostelua ja koira arvostellaan hyväksyty/hylätty-periaatteella. Arvostelu ja tulos kirjataan rotujärjestöjen hyväksymälle arvostelulomakkeelle.

Hyväksyty tulos merkitään palkintosijalla ensimmäinen (1.) palkinto ja se annetaan koiralle, jonka toiminta on moitteetonta ja tehokasta koko metsästyksen ajan.

Jos koiran kokonaissuoritus on hylätty tai jos tuomari joutuu keskeyttämään kokeen, merkitään palkintosijan kohdalle nolla (0).

OSA 2 : SÄÄNTÖIHIN LIITTYVÄT OHJEET

Hyväksytty Suomen Kennelliitossa 29.11.2015.

Voimassa 01.04.2016 alkaen.

SISÄLTÖ

Noutajien A-metsästyskokeen järjestämis-, suoritus- ja arvosteluohje.....	23
Noutajien B-metsästyskokeen järjestämis-, suoritus- ja arvosteluohje.....	25
Noutajien Working Test -kokeen järjestämis-, suoritus- ja arvosteluohje	29
Noutajien käytännön metsästyskokeen järjestämis-, suoritus- ja arvosteluohje	32
Koetuomareiden koulutus-, pätevänti- ja jatkokoulutusohje	33

7. NOUTAJIEN A-METSÄSTYSKOKEEN JÄRJESTÄMIS-, SUORITUS- JA ARVOSTELUOHJE

7.1. YLEISTÄ

Koirien työskentely- ja metsästysominaisuuksien arvioiminen tapahtuu aidoissa metsästystilanteissa. Kokeissa ei noudateta kaavamaista suoritusjärjestystä, vaan koejärjestelyt vaihtelevat koemaaston ja metsästystilanteen mukaan. Koirien suoritusjärjestys määrätään arvalla.

7.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Tuomareiden varaamisessa tulee ottaa huomioon kokeeseen alustavasti suunniteltu koiramäärä. Kokeen arvostelevat ylituomari sekä hänen lisäkseen vähintään yksi arvostelutuomari. Kokeen järjestäjä nimeää ylituomarin. Tuomarit kutsutaan aina kirjallisesti ja tuomarille ilmoitetaan välittömästi ilmoittautumisajan päätyttyä koiramäärä. Kokeeseen tulee valita myös vastaava koetoimitsija, joka vastaa kokeen kulusta.

Kokeessa tulee olla vähintään 6 ja enimmillään 24 koira. Suositeltava koiramäärä kahdelle tuomarille on enintään 14 koira.

Kokeessa metsästettävän riistan tulee olla vapaana maastossa ennen koepäivän alkua.

Koepäivää edeltävänä päivänä tulee tarkistaa sääennuste koepäivälle. Talven kokeiden osalta lumi- ja pakkastilanne tulee huomioida. Vastaava koetoimitsija on yhteydessä ylituomariin kokeen peruuttamisen osalta.

Mikäli määräajan puitteissa ilmoittautuneita on enemmän kuin kokeessa paikkoja, valitaan puolet osallistuvista koirista A-kokeissa aiemmin saavutettujen koetta edeltävien kahden vuoden tulosten perusteella, tai niiden puuttuessa B-kokeiden ja Working Testien tulosten perusteella, jotka huomioidaan samanarvoisina. Toinen puoli koirista valitaan kokeeseen arvannon perusteella.

Kokeeseen tulee varata SERT- ja vara-SERT- ruusukkeet.

7.3. KOIRANOHJAAJA

Ohjaajan tulee noudattaa tuomareiden ja toimitsijoiden ohjeita. Koirat pidetään kytkemättöminä arvostelun ajan, ellei tuomari toisin määrää. Koiran saa lähettää selvällä käsimerkillä. Koiran ohjaamisessa suositellaan pillin käyttöä.

Kaulapannan tai muun varusteen käyttö koesuorituksen aikana on kielletty. Suoritusten aikana ohjaaja ei saa käyttää apuvälineitä, jotka voidaan tulkita pakotteiksi. Koiraa ei saa kurittaa koepaikalla eikä kokeen aikana.

7.4. KOKEEN SUORITTAMINEN

Kokeet järjestetään seuraavilla tavoilla:

- Metsästysmuodossa, jossa noutajat ovat passissa ampumaketjun takana ja riista ajetaan liikkeelle ajoketjun avulla (drive). Ajojahdissa tuomarit pyrkivät asettamaan koirat niin, että niillä on mahdollisuus nähdä pudotukset. Haavoittunut riistaa pyritään noutamaan välittömästi pudotuksen jälkeen. Muille pudotuksille koirat lähetetään tilanteen mukaan.
- Metsästysmuodossa, jossa koirat ohjaajineen, tuomarit, ampujat ja ajomiehet etenevät samalla linjalla karkottaen edessä olevan riistan (walkup). Kun riista on ammuttu, linja pysähtyy ja tuomarin pyynnöstä vuorossa oleva koira lähetetään noutamaan riistaa.
- Metsästysmuodossa (vesilinnustus, kyyhky, hanhi yms.), jossa noutajat ovat passissa ampujien läheisyydessä. Tuomarit pyrkivät asettamaan koirat siten, että niillä on mahdollisuus nähdä pudotukset. Haavoittunut riistaa pyritään noutamaan välittömästi pudotuksen jälkeen. Muille pudotuksille koirat lähetetään tilanteen mukaan.

Kokeen vastaavan koetoimitsijan tulee olla selvillä kokeen säännöistä. Ennen kokeen alkua tuomarit päättävät koirien arvostelujärjestyksen ja tiedottavat tästä vastaavalle koetoimitsijalle.

Kokeen sujuva läpivienti edellyttää, että myös koiranohjaajat ovat tutustuneet kokeen sääntöihin ja että koirat ovat oikeaan aikaan arvosteltavina.

Kokeen järjestäjällä on oikeus rajoittaa joidenkin huomiota herättävien tai liian räikeiden asusteiden käyttöä niiden häiritessä metsästystä.

7.5. KOKEEN ARVOSTELEMINEN

Ollessaan arvostelun alaisena, koiran on herkeämättä seurattava jahdin etenemistä ja oltava hiljaa paikallaan. Sen tulee painaa mieleensä riistojen putoamispaikat ja muistaa ne riittävän pitkään. Noutotehtävien aikana koiran tulee esittää kunkin tehtävän edellyttämiä ominaisuuksia, kuten tehokasta hakua, hyvää ohjattavuutta, oma-aloitteisuutta, hyvää vainunkäyttöä ja riistanlöytökykyä maaston vaativuudesta huolimatta. Löydettyään riistan koiran on noudettava se pehmeällä ja tasapainoisella otteella, palautettava nopeasti sekä luovutettava ohjaajalle käteen.

Kokeen alkaessa koirat jaetaan ryhmiin tuomareiden arvosteltaviksi. Ensimmäisen tuomarin arvosteltua koiran, se siirtyy seuraavan tuomarin ryhmään. Kun koirat ovat suorittaneet vähintään kolme noutoa, tuomarit vertaavat arvosteluaan ja päättävät koetta jatkavat koirat. Koirakoille, jotka eivät enää jatka kokeessa kerrotaan, palkitaanko heidät. Tämän jälkeen tuomarit pääsääntöisesti arvostelevat jatkoon päässeet koirat yhdessä.

8. NOUTAJIEN B-METSÄSTYSKOKEEN JÄRJESTÄMIS-, SUORITUS- JA ARVOSTELUOHJE

8.1. YLEISTÄ

Koirien työskentely- ja metsästysominaisuuksien arvioiminen NOME-B -kokeen avulla edellyttää koelosuhteiden järjestämistä mahdollisimman tasapuolisiksi kaikille saman luokan koirille. Tehtävien ei kuitenkaan tarvitse olla täysin samat kaikille koirille ja niitä voidaan tarvittaessa muuttaa kokeen aikana. Tehtävien vaatimustason on pysyttävä tasapuolisina. Mitään kaavamaisista suoritusjärjestystä ei noudateta, vaan koejärjestelyt vaihtelevat koemaaston ja kuvitellun metsästystilanteen mukaan.

Noutotyöskentely on kaikissa luokissa järjestettävä siten, että tuomarin on mahdollista arvostella koiran paikallistamiskykyä ja koiran itsenäistä sekä ohjattua työskentelyä.

Koiran ominaisuuksien ja koulutustason arvioimiseksi sille annetaan mahdollisuus suorittaa vähintään kuusi (6) noutoa, osa maalta ja osa vedestä. Työskentelyn aikana ammutaan vähintään kolme (3) laukausta haulikolla.

Koirien suoritusjärjestys määrätään pääsääntöisesti arvalla.

Kokeessa voi olla suoritusvuorossa samanaikaisesti useampia koiria, mutta osatehtävät on laadittava siten, että tuomari arvostelee enintään kahta koiraä yhtäaikaista.

8.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Tuomareiden varaamisessa tulee ottaa huomioon kokeeseen alustavasti suunniteltu koiramäärä. Yksi tuomari arvostelee ALO- ja AVO-luokassa enintään 15 koiraä (parityöskentelyssä 16) ja VOI-luokassa enintään 12 koiraä.

Tuomarit kutsutaan aina kirjallisesti ja tuomarille ilmoitetaan välittömästi ilmoittautumisajan päätyttyä koiramäärä.

Useamman tuomarin kokeen ollessa kysymyksessä, kokeen järjestäjä nimeää ylituomarin, ottaen huomioon tuomarijääviiden.

8.3. KOKEEN KUVAUS

8.3.1. YLEISTÄ

Kokeen tulee tapahtua noutajan kanssa metsästykseseen soveltuvassa maastossa. Kasvillisuuden sekä maa- että vesialueella tulee olla niin tiheää, että riistat ovat useimmissa tehtävissä näkymättömissä.

Kokeen alussa oletetaan metsästäjien pudottaneen koealueelle tietyn määrän riistaa. Jotkut riistojen putoamispaikoista ovat tarkasti tiedossa, mutta joistakin tiedetään vain putoamisalue. Kokeen aikana jäljitellään riistan pudotuksia heitoin sekä haulikon laukauksin ja koiralle annetaan tilaisuus painaa putoamispaikat mieleensä, kun tarkoituksena on arvostella koiran paikallistamiskykyä. Tehtäviä voi olla useampia sekä maalla että vedessä.

Tehtävät laaditaan siten, että ne vastaavat mahdollisimman hyvin todellisia metsästystilanteita. Houkutuskuvia (kaaveita) voidaan käyttää metsästykseseen soveltuvalla tavalla. Työskentely voidaan suunnitella tapahtuvaksi veneestä varsinkin AVO- ja VOI-luokissa.

Kokeen alussa jokaiselle koiran ohjaajalle kerrotaan kokeen kulku ja annetaan tarvittavat ohjeet. Ohjeita voidaan antaa myös koko osallistujajoukkoille alkupuhuttelun yhteydessä suorituspaikalla. Tuomari määrittelee ohjaajan toiminta-alueen ja tehtävien suoritusjärjestyksen. Koirat pidetään kytkemättöminä kokeen ajan, ellei tuomari toisin määrää. Koiran ohjaamisessa suositellaan pillin käyttöä. Kokeen kaikissa tehtävissä koira voidaan lähettää selvällä käsimerkillä.

Ennen kokeen aloittamista on käytettävä ns. "nollakoiraa" tehtävien tason varmistamiseksi ja alueen hajustamiseksi. Kun kyseessä on damikoe, on huomioitava noutoesineiden riistaa vaikeampi vainuaminen.

8.3.2. HAKU

Hakualueen tulee olla sellainen, että koira ei näe jatkuvasti ohjaajaa työskennellessään maastossa. Hakualue voi olla joko maa-alueella, vesialueella tai molemmissa riippuen luokasta ja maaston vaikeusasteesta. Alueelle sijoitetaan riistoja suoritusvuorossa olevan koiran näkemättä selkeästi putoamispaikkaa tai -aluetta. Haku voidaan suunnitella myös liikkuvaksi. Haun aikana voidaan ampua haulikon laukauksia. Voittajaluokassa koira voidaan kokeilla myös tyhjällä alueella.

8.3.3. OHJATTAVUUS

Koiran ohjattavuutta voidaan kokeilla maalla, vedessä tai molemmissa. Maaston tulee olla sellaista, että ohjaajalla on mahdollisuus nähdä koiransa suurimman osan aikaa. Ohjausepäisyydet riippuvat luokasta ja maaston vaikeudesta sekä vallitsevista olosuhteista.

8.3.4. PAIKALLISTAMISKYKY

Koiran paikallistamiskykyä voidaan kokeilla yhden tai useamman pudotetun riistan noudoilla sekä maalla että vedessä. Tehtävät on järjestettävä siten, että koiralla on mahdollisuus nähdä riista heiton aikana. Heittojen yhteydessä ammutaan laukauksia haulikolla. Tässä tehtävässä on suositeltavaa käyttää sorsapillää. Ampuja sijoitetaan niin, että ampumäetäisyydet vastaavat todellisia pudotusepäisyyksiä.

Tehtäviä vaikeutetaan siirryttäessä ALO-luokasta ylempiin luokkiin pidentämällä noutoetäisyyksiä ja lisäämällä heitetyn riistan lukumäärää.

8.3.5. VESITYÖSKENTELY

Vesialue on valittava siten, että se vastaa mahdollisimman hyvin todellista metsästysmaastoa. Maaston vaikeus on kuitenkin oltava sopusoinnussa luokan vaatimusten kanssa. Koemaasto on pyrittävä valitsemaan niin, että koira joutuu ainakin hetkittäin uimaan työskentelyn aikana.

Vesityöskentely on yksi tärkeimmistä noutajien ominaisuuksista ja tehtävät tulee suunnitella vastaamaan tyyppillistä vesilinnun metsästystä.

8.3.6. PASSITYÖSSÄ OLEMINEN

Noutajan on kaikissa tilanteissa pysyttävä rauhallisena ja oltava hiljainen. Kokeessa on suotavaa järjestää luokan vaikeusasteen mukaisesti tilanteita, joissa koiran on seurattava toisen koiran työskentelyä.

8.3.7. MUUT OMINAISUUDET

Noutajat ovat yhteistyöhaluisia ja luonteeltaan eri tilanteisiin sopeutuvia metsästyskoiria, jotka suhtautuvat ystävällisesti ihmisiin ja muihin koiriin sekä omaavat rodunomaiset piirteet.

Ylemmissä koeluokissa voivat koirat työskennellä samanaikaisesti, jos kokeen tehtävät sen mahdollistavat. Koirien työskennellessä samanaikaisesti, on tehtävät laadittava siten, että koirien työskentely ei häiritse toista koira tai aseta koiria eriarvoiseen asemaan.

8.3.8. JÄLJESTÄMINEN

Jäljestystehtävä suoritetaan ALO-luokassa viimeisenä osasuorituksena niille koirille, joilla on mahdollisuus ALO1-palkintoon ja jotka eivät ole aikaisemmin suorittaneet ko. tehtävää hyväksytysti. Laahausjäljen pituus on noin 200 metriä ja se vedetään jäniseläimellä (kani, jänis, rusakko) tai linnulla maaston luonnollisia kulkureittejä myötäillen. Jälkitehtävässä on käytettävä samaa riistalajia kaikille kokeen koirille ja linnun ollessa kyseessä, on sen oltava ollut käytössä kokeen aikaisemmassa osasuorituksessa. Vetoriistan sijaan jäljen päähän voidaan laittaa toinen samaa lajia oleva riista. Vetäjä poistuu paikalta jälkiä sotkematta.

Koiralle ei näytetä jäljen alkua, vaan se lähetetään jäljelle noin 10 metrin etäisyydeltä kohtisuoraan jäljen kulkusuuntaan nähden. Koira voidaan ohjata osoitetulle jälkiuralle.

Jälkien vähimmäisetäisyys toisistaan on noin 50 m ja vierekkäiset jäljet pyritään kaartamaan vastakkaisiin suuntiin. Avomaasto, harva aluskasvillisuus ja voimakas tuuli edellyttävät jälkien välisen etäisyyden lisäämistä. Koirat on pidettävä näkösuojassa jälkien vetämisen aikana.

8.4. KOKEEN ARVOSTELEMINEN

Arvostelun pääperiaatteena on arvostella noutajien ominaisuuksia ja koulutuksen tasoa metsästyksenomaisissa tehtävissä. Kokeessa suoritetaan vain laatuarvostelu asettamatta koiria paremmuusjärjestykseen. Paras koira voidaan kuitenkin valita kokeen järjestäjien sitä halutessa tai jos kokeen luonteen sitä vaatii (esim. mestaruuskokeet). Kokeiden arvostelussa huomioidaan eri noutajarotujen rodunomainen tapa työskennellä sen asettamatta rotuja eriarvoiseen asemaan keskenään.

Osatehtävien avulla tuomarin on muodostettava kuva koiran ominaisuuksista, koulutustasosta ja sen käyttökelpoisuudesta metsästyskoirana. Arvostelu on sopeutettava luokan yleistä vaatimustasoa vastaavaksi.

Suoritusten jälkeen koirasta annetaan suullinen arvostelu, mutta ei kerrota lopullista palkintosijaa. ALO-luokassa arvio annetaan ennen jälkeä. Jos koiran suoritukset tässä vaiheessa edellyttävät 1. palkintoa, niin ilmoitetaan, että koira osallistuu jäljelle. Muussa tapauksessa ilmoitetaan, että koira joko palkitaan (2. tai 3. palkinto) tai suoritus hylätään, jolloin palkinto on nolla (0).

Ohjaajan keskeyttäessä tilanteessa, jossa tuomarin mielestä koiralla olisi vielä ollut mahdollisuus ylittää palkintosijoille, merkitään tulokseksi viiva (-). Tuomarin keskeyttäessä kokeen annetaan tulokseksi nolla (0).

HAKU

Hakutyön arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota vainun käyttöön, koiran kykyyn löytää riistaa ja hyödyntää olosuhteita, työskentelyn itsenäisyyteen sekä tapaan, jolla koiran työskentely kattaa sille osoitetun alueen. Tehoton tai epäitsenäinen hakutyö johtavat palkintosijan alenemiseen.

OHJATTAVUUS

Noutajan ohjattavuus ja yhteistyö ohjaajan kanssa täydentävät sen muita metsästysominaisuuksia. Noutajan tulee olla halukas noudattamaan ohjaajan käskyjä ja ohjeita noutojen aikana myös silloin, kun se ei ole nähnyt riistan pudotusta. Koiran odotetaan olevan hillitysti ja mahdollisimman vähin käskyin ohjattavissa ohjaajalle kerrottuun kohteeseen.

Heikko ohjattavuus johtaa palkintosijan alenemiseen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää koiran etenemisen vaivattomuuteen ja tehtävän nopeaan suorittamiseen.

Jos kokeessa on sekä maa- että vesiohjaus, pidetään vaativampaa tehtävää merkitsevämpänä arvostelussa. Ohjausmatkojen on oltava kohtuullisia niin, että on mahdollista säilyttää kontakti koiran ja ohjaajan välillä. Vaikeutta voi hakea maaston valinnalla.

PAIKALLISTAMISKYKY

Koiran on muistettava havaitsemansa yhden tai useamman riistan putoamispaikat ja suoritettava tehtävä itsenäisesti. Tuomarin luvalla annettu lievä tuki ei välttämättä vaikuta palkintosijaan.

REAGOINTI LAUKAUKSEEN

Koiran tulee olla valppaana laukausten aikana. Laukausarkuus tai heikko hallittavuus laukausten aikana oikeuttavat tuomarin keskeyttämään kokeen.

Eri luokkien arvostelussa noudatetaan seuraavia tulkintoja:

ALO: Lähtö ilman lupaa tai heti laukauksesta johtaa palkintosijan alenemiseen. Mikäli koira ei saada välittömästi pysähtymään tai palaamaan takaisin, se johtaa kokeen keskeyttämiseen. Myös toistuvat lähdöt ilman lupaa johtavat kokeen keskeyttämiseen.

AVO ja VOI: Lähtö ilman lupaa johtaa kokeen keskeyttämiseen.

RIISTANKÄSITTELY

Riistan vahingoittaminen, jatkuva pudottelu, kieriminen riistan päällä, riistan kätkeminen, noudon jättäminen kesken sekä kieltäytyminen noudosta johtavat kokeen keskeyttämiseen luokasta

riippumatta. Noutajan tulee palauttaa riistat ohjaajalleen pehmeällä otteella riistaa vahingoittamatta ja luovuttaa ne mielellään.

Eri luokkien arvostelussa noudatetaan seuraavia tulkintoja:

ALO: Toistuva riistan pudottelu johtaa palkintosijan alentamiseen ja ääritapauksissa aiheuttavat riistankäsittelyn hylkäämisen ja kokeen keskeyttämisen. Kerran tapahtuva riistan vaihtaminen ei välttämättä vaikuta palkintosijaan, mutta useampi vaihto johtaa riistankäsittelyn hylkäämiseen ja kokeen keskeyttämiseen.

AVO: Toistuva riistan pudottelu johtaa riistankäsittelyn hylkäämiseen ja kokeen keskeyttämiseen. Riistan vaihto laskee palkintosijaa, useampi vaihto johtaa riistankäsittelyn hylkäämiseen ja kokeen keskeyttämiseen.

VOI: Toistuvat huolimattomat luovutukset johtavat palkintosijan alentamiseen ja ääritapauksissa aiheuttavat riistankäsittelyn hylkäämisen ja kokeen keskeyttämisen. Riistan vaihto tai toistuva pudottelu aiheuttavat kokeen keskeyttämisen.

VESITYÖSKENTELEY

Jos koira kieltäytyy veteen menosta tai sitä joudutaan toistuvasti kehottamaan, koe keskeytetään. Hidas tai tehoton vesityöskentely johtavat palkintosijan alentamiseen.

JÄLJESTÄMISKYKY

Jos koira ei itsenäisesti etene kaadolle, hylätään osasuoritus. Jos koira kieltäytyy noudosta, on jälkityön sijasta hylättävä riistankäsittely ja keskeytettävä koe. Koira voidaan kerran lähettää uudelleen jäljelle, jos se palaa lähtöpaikalle ilman riistaa.

PASSITYÖSSÄ OLEMINEN

Siirryttäessä noutaja seuraa ohjaajan välittömässä läheisyydessä, on hiljaa ja pysyy paikallaan ilman, että koiran ohjaaja joutuu kiinnittämään huomiota koiraansa. Koiran huono seuraaminen tai levoton passityöskentely alentavat palkintosijaa. Häiritsevä haukkuminen tai vinkuminen johtaa kaikissa luokissa palkintosijan alentamiseen.

MUUT OMINAISUUDET

Aggressiivinen tai pelokas ja arka käyttäytyminen johtavat aina kokeen keskeyttämiseen.

YLEISVAIKUTELMA

Yleisvaikutelmassa arvostellaan koiran soveltuvuutta ja käyttökelpoisuutta toimia metsästyskoirana. Arvostelussa on huomioitava koiran kaikki suoritukset. Yleisvaikutelmassa tulee näkyä positiivisten seikkojen lisäksi myös palkintosijan alentamiseen ja kokeen keskeyttämiseen johtavat syyt. Siihen tulee kirjata myös kaikki kokeen aikana ilmenneet erityispiirteet, kuten esimerkiksi poikkeavan hyvä tai huono vainun käyttö. Kirjoitetun tekstin tulee olla sopusoinnussa muiden arvostelukohtien tekstin ja annetun palkinnon kanssa.

9. NOUTAJIEN WORKING TEST -KOEEN JÄRJESTÄMIS-, SUORITUS- JA ARVOSTELUOHJE

9. NOUTAJIEN WORKING TEST -KOKEEN JÄRJESTÄMIS-, SUORITUS- JA ARVOSTELUOHJE

9.1. YLEISTÄ

Koirien työskentely- ja metsästysominaisuuksien arvioiminen metsästyskokeen avulla edellyttää koeolosuhteiden järjestämistä haastavuudeltaan ja vaikeustasoltaan mahdollisimman tasapuoliseksi kaikille saman luokan koirille. Kokeissa ei noudateta kaavamaista suoritusjärjestystä, vaan koejärjestelyt vaihtelevat koemaaston ja kuvitellun metsästystilanteen mukaan. Koetehtävät eivät ole välttämättä kaikille osallistujille samat. Koirien suoritusjärjestys määrätään arvalla.

9.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Tuomareiden varaamisessa tulee ottaa huomioon kokeeseen alustavasti suunniteltu koiramäärä. Ohjeena pidetään sitä, että kokeessa arvosteltavia koiria voi olla 20 yhtä tuomaria kohti. Kokeen järjestäjä nimeää kokeen ylituomarin.

Tuomarit kutsutaan aina kirjallisesti ja tuomareille ilmoitetaan välittömästi ilmoittautumisajan päätyttyä koiramäärä. Kokeessa tulee olla vastaava koetoimitsija, joka vastaa kokeen järjestelyiden sujumisesta.

Kokeeseen tulee varata SERT ja vara-SERT ruusukkeet.

9.3. KOIRANOHJAAJA

Ohjaajan tulee noudattaa tuomareiden ja toimitsijoiden ohjeita.

Koirat pidetään kytkemättöminä arvostelun ajan, ellei tuomari toisin määrää. Koiran saa lähettää selvällä käsimerkillä. Koiran ohjaamisessa suositellaan pillin käyttöä.

Kaulapannan tai muun varusteen käyttö koesuorituksen aikana on kielletty. Suoritusten aikana ohjaaja ei saa käyttää apuvälineitä, jotka voidaan tulkita pakotteiksi. Koiraa ei saa kurittaa koepaikalla eikä kokeen aikana.

9.4. KOKEEN SUORITTAMINEN

Tehtävät laaditaan siten, että ne vastaavat mahdollisimman hyvin todellisia metsästystilanteita. Koirille on järjestettävä mahdollisuuksien mukaan tehtäviä, joissa voidaan arvioida niiden passityöskentelyssä oleminen, ajoketjun mukana liikkuminen (walking-up) sekä vesityöskentely.

AVO- ja VOI-luokka voidaan järjestää kokonaan tai osittain ns. mock trial –kokeena. Mock-trial kokeessa koejärjestelyt ovat NOME-A -kokeen kaltaisia ja tehtävät jäljittelevät NOME-A -kokeiden noutotilanteita.

Koiralle on annettava mahdollisuus näyttää paikallistamiskykynsä ja käyttää luonnollisia noutajan ominaisuuksia. Dameja ei pidä sijoittaa niin, että koira joutuu noutoon mennessä

ohittamaan toisen damin kohtuuttoman läheltä. Noutoetäisyydet eivät saa ylittää 150 metriä.

Paikallistamistehtävät on järjestettävä siten, että koiralla on hyvä mahdollisuus pudotusten paikallistamiseen. Heiton yhteydessä ammutaan laukaus. Ampuja sijoitetaan niin, että ampumaetäisyydet vastaavat todellisia pudotusetäisyyksiä. Laukaukset ammutaan ensisijaisesti paukkupatruunoilla haulikkoa tai muuta luvallista asetta käyttäen. Heitot tulee tehdä kaikille koirille tehtäväkohtaisesti samanvärisillä dameilla.

Hakutehtävät toteutetaan siten, että ohjaajille kerrotaan hakualue. Damien sijoituspaikkoja voidaan vaihtaa niin, että olosuhteet eri koirille ovat mahdollisimman tasapuoliset. Laajat hakualueet eivät kuulu tähän koemuotoon. Hakutehtävä voidaan myös yhdistää ohjaustehtävään, jossa koira ohjataan osoitetulle alueelle suorittamaan hakutyötä.

Ohjaustehtävässä ohjaajalle kerrotaan damin sijaintialue. Maaston ja vesialueen tulee olla sellaista, että ohjaajalla on mahdollisuus nähdä koiransa suurimman osan aikaa. Ohjausetäisyydet riippuvat luokasta ja maaston vaikeudesta sekä vallitsevista olosuhteista.

Jos ohjaaja kutsuu koiran takaisin sivulle kesken suorituksen, katsotaan se AVO- ja VOI-luokassa tehtävän keskeyttämiseksi. ALO-luokassa koiran kutsuminen sivulle kesken tehtävän puolittaa maksimipisteet.

Damien tulee olla kangaspäällysteisiä, noin 0,5 kg painoisia ja mielellään väriltään vihreitä.

9.5. KOKEEN ARVOSTELEMINEN

Tuomari toivoo arvostelussaan näkevänsä seuraavia ominaisuuksia:

Noutajan tulee seurata ohjaajaa sivulla kulkien, sen on oltava hiljaa ja pysyttävä paikallaan ilman että koiran ohjaaja joutuu kiinnittämään huomiota koiraan.

Noutajan tulee tehdä hyvää hakutyötä, olla oma-aloitteinen, käyttää hyvin vainuaan sekä omata hyvä riistanlöytökyky. Se ei saa välttää minkäänlaista maastoa, luonnollisia tai keinotekoisia esteitä ja sen pitää mennä veteen kehotuksitta.

Noutajan tulee tarkkailla valppaana laukausten suuntaan, painaa mieleensä putoamispaikat sekä omata hyvä paikallistamiskyky. Suoraviivainen, itsenäinen eteneminen pudotuspaikalle sekä nopea damin löytäminen ovat merkki erinomaisesta paikallistamiskyvystä.

Kun koira lähetetään damille, jonka putoamista sillä ei ole ollut mahdollista nähdä, tulee sen totella käskyjä ja toimia hyvässä yhteistyössä ohjaajan kanssa.

Löydettyään damin koiran tulee suorittaa oma-aloitteinen ja nopea ylösotto. Koiran tulee kantaa damia pehmeällä ja tasapainoisella otteella, palauttaa suoraviivaisesti sekä luovuttaa dami huolellisesti ohjaajalleen. Otteen korjaamista damista ei tulkita virheeksi.

Yleensä parhaat koirat tarvitsevat vähiten ohjaamista ja saavat vaikeatkin tehtävät näyttämään yksinkertaisilta ja helpoilta.

Koiran tehdessä jonkun kokeen keskeyttämiseen johtavan virheen, tulee tuomarin kertoa tästä ohjaajalle. Tämän jälkeen koira ei saa jatkaa enää muille rasteille, vaan koe päättyy. Koiran saadessa tehtävästä nolla pistettä, saa se jatkaa koetta, jos tuomarit eivät ole toisin ilmoittaneet.

10. NOUTAJIEN KÄYTÄNNÖN METSÄSTYSKOKEEN JÄRJESTÄMIS-, SUORITUS- JA ARVOSTELUOHJE

10.1. YLEISTÄ

Koiran työskentely- ja metsästysominaisuudet arvioidaan riista- ja/tai vahinkolintujen metsästyksen yhteydessä. Kokeessa on oltava vähintään kaksi koira, joista toisen ei tarvitse olla arvosteltavana. Koirien suoritusjärjestyksen määrää tuomari.

10.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kokeita ei anota kennelpiiriltä erikseen, vaan niitä järjestettäessä on oltava yhteydessä tuomaritoimikuntaan. Koiran ohjaaja on ensisijaisesti itse vastuussa metsästystapahtuman järjestelyistä.

Tuomareiden varaamisessa tulee ottaa huomioon kokeeseen alustavasti suunniteltu koiramäärä. Yksi tuomari arvostelee enintään kaksi koira metsästyspäivää kohti.

10.3. SUORITUSTEN KUVAUS

Metsästysmaasto on valittava siten, että koiralla on onnistuneen jahdin tuloksena mahdollisuus vähintään kolmen (3) vasta-ammunnan riistan noutoon. Erityisesti vahinko- ja tarhalintujen metsästyksessä tulee huolehtia, että koeolosuhteet ovat mahdollisimman metsästyksenomaiset.

Mikäli metsästys tapahtuu koko päivän mittaisena passimetsästyksenä, voidaan koira tuomarin luvalla pitää osan aikaa kytkettynä.

Kokeen tapahtumat etenevät metsästystilanteen mukaan.

10.4. KOKEEN KESTO

Koe kestää normaalisti yhden metsästyspäivän tai ajan, joka on tyypillinen kyseiselle metsästykselle. Mikäli noutoja ei saada riittävästi tai mikäli tuomari ei ole mielestään saanut riittävästi kuvaa koiran ominaisuuksista, koetta voidaan jatkaa seuraavana päivänä.

10.5. KOKEEN ARVOSTELU

Kokeessa arvostellaan koiran kykyä ja halua noutaa vasta-ammuttua riistaa vedestä ja/tai maalta sekä koiran ominaisuuksia toimia käyttökelpoisena metsästyskoirana. Koiran koko suoritus metsästystapahtuman aikana huomioidaan arvostelussa.

Arvosteluperusteet ovat samat kuin noutajien metsästyskokeissa, vaikka metsästystilanteessa ei kaikkia arvostelukohtia voida aina todeta. Kokeessa suoritetaan laatuarvostelu ja koirat joko hyväksytään tai hylätään.

Suoritusten jälkeen koirasta annetaan suullinen ja kirjallinen arvostelu. Kokeen ylituomari vastaa pöytäkirjojen lähettämisestä kennelpiirille, jonka alueella koe järjestettiin.

11. KOETUOMAREIDEN KOULUTUS-, PÄTEVÖINTI- JA JATKOKOULUTUSOHJE

11.1. YLEISTÄ

Kennelliiton koetuomareiden koulutus-, pätevänti- ja toimintaohjeen lisäksi noudatetaan tätä sääntöä.

11.2. KURSSIEN JÄRJESTÄMINEN JA ANOMINEN

Ylituomareiden koulutuksen järjestää rotujärjestöjen alainen tuomaritoimikunta yhteistyössä rotujärjestöjen ja Kennelliiton kanssa. Tuomaritoimikunta nimeää järjestettävälle kurssille johtajan ja muut kouluttajat. Kurssianomus tehdään kennelpiirille voimassaolevien ohjeiden mukaisesti.

11.3. KURSSEILLE HYVÄKSYMINEN

Tuomaritoimikunta valitsee hakijoiden joukosta koulutukseen pääsevät henkilöt ottaen huomioon hakijan koemuotokohtaisten vaatimusten täyttymisen sekä muut ominaisuudet toimia ko. koemuodon tuomarina.

Kursseille hyväksyttävien tulee luotettavasti osoittaa täyttävänsä seuraavat vaatimukset:

11.3.1. NOUTAJIEN TAIPUMUSKOE

- ovat Kennelliiton ja rotujärjestön jäseniä
- ovat toimineet aktiivisina noutajaharrastajina vähintään viisi (5) vuotta, johon on sisällyttävä tehtäviä rotujärjestön tai sen jäsenyhdistysten kouluttajana, kokeiden järjestelyissä ja toimitsijana
- ovat toimineet vähintään kaksi (2) kertaa noutajien taipumuskokeen ylitoimitsijana.
- omaavat voimassa olevan metsästyskortin ja metsästysaseen hallussapitoluvan.
- ovat osallistuneet noutajien NOME-B -metsästyskokeen VOI-luokkaan kouluttamallaan koiralla
- ovat perehtyneet noutavien koirien käyttöön metsästystehtävissä ja toimineet noutajan ohjaajana metsästyksessä
- hakijoilla tulee olla rotujärjestön tai sen jäsenyhdistyksen kirjallinen suositus

11.3.2. NOUTAJIEN WORKING TEST

- ovat Kennelliiton ja rotujärjestön jäseniä
- ovat toimineet aktiivisina noutajaharrastajina vähintään viisi (5) vuotta, johon on sisällyttävä tehtäviä rotujärjestön tai sen jäsenyhdistysten kouluttajana, kokeiden järjestelyissä ja toimitsijana
- omaavat riittävän kokemuksen WT-kokeiden järjestelytehtävissä.
- omaavat voimassa olevan metsästyskortin ja metsästysaseen hallussapitoluvan.
- ovat osallistuneet noutajien Working Testin VOI-luokkaan kouluttamallaan koiralla ja saavuttaneet vähintään VOI 2 -palkinnon
- ovat perehtyneet noutavien koirien käyttöön ja toimineet noutajan ohjaajana jahdeissa, joita tässä koemuodossa kuvataan (ajojahdit, walking-up)
- harrastavat metsästystä noutajan kanssa
- hakijoilla tulee olla rotujärjestön tai sen jäsenyhdistyksen kirjallinen suositus

11.3.3. NOUTAJIEN B-METSÄSTYSKOE

NOME-B -kokeen tuomarikurssit järjestetään jatkokoulutuksena. Jatkokoulutukseen ei ole yleistä hakumenettelyä, vaan siihen voivat ilmoittaa halukkuutensa hakuvaatimukset täyttävät henkilöt, jotka:

- ovat Kennelliiton ja rotujärjestön jäseniä
- ovat toimineet taipumuskokeiden tai Working Testin ylituomarina.
- ovat osallistuneet noutajien B-metsästyskokeen VOI-luokkaan kouluttamallaan koiralla ja saavuttaneet vähintään VOI 2-palkinnon
- omaavat riittävän kokemuksen NOME-B -kokeiden järjestelytehtävissä.
- harrastavat metsästystä noutajan kanssa

11.3.4. NOUTAJIEN A-METSÄSTYSKOE

NOME-A -kokeen tuomarikurssit järjestetään jatkokoulutuksena. Jatkokoulutukseen ei ole yleistä hakumenettelyä, vaan siihen voivat ilmoittaa halukkuutensa hakuvaatimukset täyttävät henkilöt, jotka:

- ovat Kennelliiton ja rotujärjestön jäseniä
- ovat toimineet NOME-B- tai NOWT-kokeiden ylituomarina ja omaavat riittävän arvostelukokemuksen
- ovat osallistuneet kouluttamallaan koiralla noutajien A-metsästyskokeeseen vähintään 3 kertaa ja ovat saavuttaneet vähintään A2-palkinnon.
- ovat aktiivisesti toimineet koiran ohjaajana sellaisissa jahdeissa, joissa näitä kokeita järjestetään
- omaavat riittävän kokemuksen NOME-A -kokeiden järjestelytehtävissä..
- harrastavat metsästystä noutajan kanssa

11.4. TUOMARIKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Koulutus järjestetään rotujärjestöjen hyväksymän kurssiohjelman mukaisesti. Kurssin johtajan on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- Taipumuskokeen tuomarikurssin johtajalta vaaditaan, että hän on toiminut sekä taipumus- että NOME-B -kokeen ylituomarina.
- Working Testin tuomarikurssin johtajalta vaaditaan, että hän on toiminut Working Test-kokeen ylituomarina sekä joko NOME-A- tai NOME-B -kokeen ylituomarina.
- NOME-B -kokeen tuomarikurssin johtajalta vaaditaan, että hän on toiminut NOME-B -kokeen ylituomarina.
- NOME-A -kokeen tuomarikurssin johtajalta vaaditaan, että hän on toiminut NOME-A -kokeen ylituomarina.

11.5. NOUTAJIEN TAIPUMUSKOE

Rotujärjestöjen ja rodunomaisten kokeiden tuomaritoimikunnan järjestämän karsintatilaisuuden yhteydessä arvioidaan hakijan kyky tulkita noutajan käyttäytymistä ja ominaisuuksia metsästyskäyttöä vastaavissa tilanteissa.

Hakijoiden on suoritettava Kennelliiton järjestämä ylituomarikoulutus ennen varsinaisen koulutuksen aloittamista.

Tuomaritoimikunta järjestää erikoiskoulutuksen, joka sisältää sekä teoriaosuuden että käytännön harjoitukset.

Koearvostelu oikeuden saaminen edellyttää:

- hyväksytyä suullista ja kirjallista kuulustelua
- maastossa tapahtuvan arvostelukokeen hyväksytyä suorittamista
- kolmen (3) harjoitusarvostelun suorittamista

KOEARVOSTELUT

- Kokelaan on suoritettava kolme (3) hyväksytyä koearvostelua vähintään kahdelle (2) eri tuomarille.
- Koearvostelu voidaan hylätä, jos kokelaan antama tulos poikkeaa kahden (2) tai useamman koirankohdalla arvostelevalta tuomarilta antamasta tuloksesta.
- Koearvostelu suoritetaan kirjallisena. Hyväksytyt/hylätyt arvostelut merkitään pätevyyskorttiin ja Kennelliiton koepöytäkirjaan.
- Koearvostelut on suoritettava viimeistään kahden (2) vuoden kuluessa erikoiskoulutuksen päättymisestä.
- Kokelaan tulee arvostella kaikki koetuomarin yhtenä päivänä arvostelevat koirat.
- Kokelaan tulee itse ottaa yhteyttä koearvostelua varten koetuomariin ja koetoimikuntaan.
- Koearvostelu oikeuden saamisesta tuomarikokelaan tulee ilmoittaa kirjallisesti koeluvan myöntäneelle kennelpiirille.

11.6. NOUTAJIEN WORKING TEST

Rotujärjestöjen ja rodunomaisten kokeiden tuomaritoimikunnan järjestämän karsintatilaisuuden yhteydessä arvioidaan hakijan kyky tulkita noutajan käyttäytymistä ja ominaisuuksia käyttöä vastaavissa tilanteissa.

Hakijoiden on suoritettava Kennelliiton järjestämä ylituomarikoulutus ennen varsinaisen koulutuksen aloittamista.

Tuomaritoimikunta järjestää erikoiskoulutuksen, joka sisältää sekä teoriaosuuden että käytännön harjoitukset.

HARJOITUSARVOSTELUT

- Kokelaan on tehtävä kolme (3) hyväksytyä harjoitusarvostelua, kahdelle (2) eri tuomarille. Suoritettuaan harjoitusarvostelut hyväksytysti kokelas saa koearvosteluluvan.
- Harjoitusarvostelu on koulutustapahtuma ja vastaanottavan tuomarin on ohjattava kokelasta tilanteiden arvioinnissa.

KOEARVOSTELUT

- Kokelaan on suoritettava kolme (3) hyväksyttyä koearvostelua vähintään kahdelle (2) eri tuomarille, niin että koiria kaikista luokista tulee arvostelluksi.
- Koearvostelut on suoritettava viimeistään kahden (2) vuoden kuluessa erikoiskoulutuksen päättymisestä.
- Koearvostelu hylätään, jos kokelaan arvostelu tuomarin mielestä poikkeaa merkittävästi hänen omasta arvostelustaan.

Kokelaan tulee itse ottaa yhteyttä harjoitus- ja koearvostelua varten kokeen tuomariin ja koetoimikuntaan.

11.7. NOUTAJIEN B-METSÄSTYSKOE

Tuomaritoimikunnan järjestämä erikoiskoulutus sisältää sekä teoriaosuuden että käytännön harjoituksia.

Kurssin läpäiseminen edellyttää suullisen ja kirjallisen kuulustelun hyväksyttyä suorittamista

HARJOITUS- JA KOEARVOSTELUT

- Koearvostelut suoritetaan kirjallisina. Hyväksytty/hylätty harjoitus- ja koearvostelu merkitään pätevimiskorttiin ja Kennelliiton koepöytäkirjaan.
- Kokelaan tulee itse ottaa yhteyttä harjoitus- ja koearvostelua varten kokeen tuomariin ja koetoimikuntaan.
- Kokelaan tulee arvostella kaikki koetuomarin yhtenä päivänä arvostelemaat koirat. Tuomarilla saa olla yksi harjoitus- tai koearvostelija kerrallaan.

HARJOITUSARVOSTELUT

- Kokelaan on tehtävä kolme (3) hyväksyttyä harjoitusarvostelua, yksi (1) jokaisessa luokassa ja vähintään kahdelle (2) eri tuomarille. Suoritettuaan kaikki harjoitusarvostelut hyväksytysti kokelas saa koearvosteluluvan.
- Harjoitusarvostelu on koulutustapahtuma ja vastaanottavan tuomarin on ohjattava kokelasta tilanteiden arvioinnissa.
- Arvosteltavia koiria tulee olla vähintään kahdeksan (8) jokaisessa luokassa.
- Tarvittaessa kokelaalle voidaan määrätä lisäkoulutusta, jonka määrä ja laatu sovitaan kurssin pääkouluttajan kanssa.

KOEARVOSTELUT

- Kokelaan on suoritettava kolme (3) hyväksyttyä koearvostelua, yksi (1) jokaisessa luokassa ja vähintään kahdelle (2) eri tuomarille.
- Koearvostelut on suoritettava viimeistään kahden (2) vuoden kuluessa erikoiskoulutuksen päättymisestä.
- Koearvostelu voidaan hylätä, jos kokelaan antama tulos poikkeaa kahden (2) tai useamman koiran kohdalla arvostelevan tuomarin tuloksesta.

11.8. NOUTAJIEN A-METSÄSTYSKOE

Tuomaritoimikunnan järjestämä erikoiskoulutus sisältää sekä teoriaosuuden että käytännön harjoituksia.

Kurssin läpäiseminen edellyttää suullisen ja kirjallisen kuulustelun hyväksytyä suorittamista

HARJOITUS- JA KOEARVOSTELUT

- Koearvostelut suoritetaan kirjallisina. Hyväksytyt/hylätyt harjoitus- ja koearvostelut merkitään pätevimiskorttiin ja Kennelliiton koepöytäkirjaan.
- Kokelaan tulee itse ottaa yhteyttä harjoitus- ja koearvostelua varten kokeen tuomariin ja koetoimikuntaan.
- Kokelaan tulee arvostella kaikki koetuomarin yhtenä päivänä arvostelemaat koirat. Tuomarilla saa olla yksi harjoitus tai koearvostelija kerrallaan.

HARJOITUSARVOSTELUT

- Kokelaan on tehtävä kaksi (2) hyväksytyä harjoitusarvostelua ja vähintään kahdelle (2) eri tuomarille.
- Suoritettuaan kaikki harjoitusarvostelut hyväksytysti kokelas saa koearvosteluluvan.
- Harjoitusarvostelu on koulutustapahtuma ja vastaanottavan tuomarin on ohjattava kokelasta tilanteiden arvioinnissa.
- Arvosteltavia koiria tulee olla vähintään kahdeksan (8).
- Tarvittaessa kokelaalle voidaan määrätä lisäkoulutusta, jonka määrä ja laatu sovitaan kurssin pääkouluttajan kanssa.

KOEARVOSTELUT

- Kokelaan on suoritettava kaksi (2) hyväksytyä koearvostelua ja vähintään kahdelle (2) eri tuomarille.
- Koearvostelut on suoritettava viimeistään kahden (2) vuoden kuluessa erikoiskoulutuksen päättymisestä.
- Koearvostelu voidaan hylätä, jos kokelaan antama tulos poikkeaa kahden (2) tai useamman koiran kohdalla arvostelemaan tuomarin tuloksesta.

11.9. KV-KOE

FCI-tuomariksi ei ole yleistä hakumenettelyä, vaan siihen voivat A-metsästyskoetuomarit ilmoittaa halukkuutensa. Tuomaritoimikunta arvioi A-metsästyskoetuomarin pätevyyden edetä FCI-tuomariksi. A-metsästyskoetuomari voi pätevoityä FCI-tuomariksi hankittuaan riittävän osaamisen A-kokeiden arvostelusta ja saatuaan kaksi (2) suositusta ulkomaalaiselta FCI-tuomarilta.

11.10. TÄYDENNYSKOULUTUS

Täydennyskoulutusta järjestetään tarvittaessa ja siitä vastaa tuomaritoimikunta, joka ylläpitää rekisteriä koulutukseen osallistuneista.

11.11. ARVOSTELU- TAI YLITUOMARIOIKEUKSIEN PERUUTTAMINEN

Tuomarin on säilyttääkseen yli- tai arvostelutuomarioikeudet:

- täytettävä yleiset ylituomareita koskevat Kennelliiton ohjeet
- pysyttävä ajan tasalla tuomari tehtävien hoidossa
- osallistuttava tuomareille suunnattuun täydennyskoulutukseen
- arvosteltava vähintään kerran kolmessa vuodessa

Rotujärjestöjen tuomari toimikunnan esityksestä Kennelliitto voi evätä tuomarilta arvostelu oikeuden, kunnes hän on hyväksyttävästi suorittanut yhden (1) hyväksytyn koearvostelun kyseisessä koemuodossa.

Mikäli asianomainen ei kahden (2) vuoden kuluessa tiedon saatuaan ole suorittanut koe- tai harjoitusarvosteluja, voivat rotujärjestöt tuomari toimikunnan esityksestä esittää Kennelliitolle kyseisen henkilön tuomarioikeuksien peruuttamista.

OSA 3: SÄÄNTÖIHIN LIITTYVÄT TOIMINTAOHJEET

Hyväksytty rotujärjestöissä 03.07.2015

Voimassa 01.04.2016 alkaen.

Näitä toimintaohjeita koskevat muutosehdotukset laativat yhteistyössä rotujärjestöt ja tuomaritoimikunta.

SISÄLTÖ

Noutajien NOME-B -mestaruuskokeen järjestämis- ja arvosteluohje.....	40
Noutajien NOME-A -mestaruuskokeen järjestämis- ja arvosteluohje.....	41
Noutajien Working Test -mestaruuskokeen järjestämis- ja arvosteluohje.....	42
Noutajien SM-kokeiden karsintaohje.....	43

12. NOUTAJIEN NOME-B -MESTARUUSKOKEEN JÄRJESTÄMIS- JA ARVOSTELUOHJE

12.1. TARKOITUS

Kokeen tarkoituksena on valita parhaat koirat sekä tehdä tunnetuksi noutajien metsästysominaisuuksia ja käyttökelpoisuutta pienriistan talteenottajina.

12.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

NOME-SM-kokeessa noudatetaan voimassa olevia NOME-B -sääntöjä. Kokeen järjestämisestä vastaavat rotujärjestöt, jotka voivat myöntää järjestämisoikeuden jollekin jäsenyhdistyksistään.

Rotujärjestöjen alainen tuomarioimikunta vahvistaa SM-kokeen tuomarit. Jos päädytään järjestämään karsintakokeita, nimeää tuomarioimikunta niiden ylituomarit ja tarvittavan määrän arvostelutuomareita.

Tuomareina SM-kokeessa toimivat ylituomari ja nimetyt arvostelutuomarit. Loppukilpailun arvostelevat kaikki tuomarit yhdessä.

12.3. KOKEEN TALOUS

Kokeen taloudesta on ensisijaisesti vastuussa kokeen järjestävä rotujärjestö, joka voi sopia vastuun jakamisesta järjestämiseen osallistuvan jäsenyhdistyksen kanssa.

12.4. KOIRIEN VALINTA KOKEESEEN

Osallistumisoikeus kokeeseen on kaikilla Suomessa rekisteröidyillä noutajarotuisilla koirilla, jotka kilpailevat noutajien B-metsästyskokeen VOI-luokassa. Kokeeseen valitaan kulloinkin voimassa olevien ohjeiden mukainen määrä koiria joko tulosten tai karsintakokeiden perusteella. Edellisen vuoden mestari on oikeutettu osallistumaan kokeeseen ilman esikarsintoja. Noutajien SM-kokeen valintaperusteista pidetään yllä erillistä rotujärjestöjen hyväksymää ohjeistusta.

Kokeeseen on ilmoitauduttava viimeistään kaksi viikkoa ennen koetta. Kokeen järjestävä rotujärjestö päättää ilmoittautumismaksun suuruuden ja ilmoittautumisten vastaanottajan.

12.5. KOKEEN SUORITTAMINEN JA PALKITSEMINEN

Koe järjestetään kaksi- tai useampipäiväisenä ja se koostuu karsintakokeesta sekä loppukilpailusta. Karsintakoe on virallinen VOI-luokan NOME-B -koe. Tuomarit valitsevat loppukilpailuun pääsevät koirat karsintakokeen tulosten perusteella.

Loppukilpailu toteutetaan mahdollisimman metsästyksenomaisesti ja se voidaan toteuttaa myös linnun metsästyksessä niin, että riistaa metsästetään koirien läsnä ollessa. Loppukilpailussa noudatetaan kilpailuarvostelua. Voittajaa kutsutaan noutajamestariksi (NM+vuosiluku).

13. NOUTAJIEN NOME-A -MESTARUUSKOKEEN JÄRJESTÄMIS- JA ARVOSTELUOHJE

13.1. TARKOITUS

Kokeen tarkoituksena on valita parhaat koirat sekä tehdä tunnetuksi noutajien metsästysominaisuuksia ja käyttökelpoisuutta pienriistan talteenottajina.

13.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

NOME-A SM -kokeessa noudatetaan voimassa olevia NOME-A -sääntöjä. Kokeen järjestämisestä vastaavat rotujärjestöt, jotka voivat myöntää järjestämisoikeuden jollekin jäsenyhdistyksistään.

Rotujärjestöjen alainen tuomarioimikunta vahvistaa mestaruuskokeen tuomarit. Jos päädytään järjestämään karsintakokeita, nimeää tuomarioimikunta niiden ylituomarit ja tarvittavan määrän arvostelutuomareita.

13.3. KOKEEN TALOUS

Kokeen taloudesta on ensisijaisesti vastuussa kokeen järjestävä rotujärjestö, joka voi sopia vastuun jakamisesta järjestämiseen osallistuvan jäsenyhdistyksen kanssa.

13.4. KOIRIEN VALINTA KOKEESEEN

Osallistumisoikeus kokeeseen on kaikilla Suomessa rekisteröidyillä noutajarotuisilla koirilla, joilla on osallistumisoikeus NOME-A -kokeisiin sekä ovat saavuttaneet A1-palkinnon. Kokeeseen valitaan kulloinkin voimassa olevien ohjeiden mukainen määrä koiria joko tulosten tai karsintakokeiden perusteella. Valintaperusteista pidetään yllä erillistä rotujärjestöjen hyväksymää ohjeistusta. Edellisen vuoden mestari on oikeutettu osallistumaan kokeeseen ilman esikarsintoja.

Kokeeseen on ilmoitauduttava viimeistään kaksi viikkoa ennen koetta. Kokeen järjestävä rotujärjestö päättää ilmoittautumismaksun suuruuden ja ilmoittautumisten vastaanottajan.

13.5. KOKEEN SUORITTAMINEN JA PALKITSEMINEN

Koe järjestetään yksi -tai useampipäiväisenä virallisena NOME-A -kokeena. Voittajaa kutsutaan NOME-A -mestariksi (FTW+vuosiluku).

14. NOUTAJIEN WORKING TEST -MESTARUUSKOKEEN JÄRJESTÄMIS- JA ARVOSTELUOHJE

14.1. TARKOITUS

Kokeen tarkoituksena on valita parhaat koirat sekä tehdä tunnetuksi noutajien metsästysominaisuuksia.

14.2. KOKEEN TARKOITUS

WT-mestaruuskokeessa noudatetaan voimassa olevia Noutajien Working Test -koesääntöjä. Kokeen järjestämisestä vastaavat rotujärjestöt, jotka voivat myöntää järjestämisoikeuden jollekin jäsenyhdistyksistään.

Rotujärjestöjen alainen tuomaritoimikunta vahvistaa mestaruuskokeen tuomarit. Jos päädytään järjestämään karsintakokeita, nimeää tuomaritoimikunta niiden ylituomarit ja tarvittavan määrän arvostelutuomareita.

14.3. KOKEEN TALOUS

Kokeen taloudesta on ensisijaisesti vastuussa kokeen järjestävä rotujärjestö, joka voi sopia vastuun jakamisesta järjestämiseen osallistuvan jäsenyhdistyksen kanssa.

14.4. KOIRIEN VALINTA KOKEESEEN

Osallistumisoikeus kokeeseen on kaikilla Suomessa rekisteröidyillä noutajarotuisilla koirilla, jotka kilpailevat noutajien WT-metsästyskokeen voittajaluokassa. WT-mestaruuskokeeseen valitaan kulloinkin voimassa olevien ohjeiden mukainen määrä koiria joko tulosten tai karsintakokeiden perusteella. Rotujärjestöt päättävät valintaperusteista. Edellisen vuoden mestari on oikeutettu osallistumaan kokeeseen ilman esikarsintoja.

Kokeeseen on ilmoitauduttava viimeistään kaksi viikkoa ennen koetta. Kokeen järjestävä rotujärjestö päättää ilmoittautumismaksun suuruuden ja ilmoittautumisten vastaanottajan.

14.5. KOKEEN SUORITTAMINEN JA PALKITSEMINEN

Koe järjestetään yksi- tai kaksipäiväisenä voittajaluokan WT-kokeena. Kokeessa voi olla erillinen loppukilpailu, johon tuomarit valitsevat koirat tulosten perusteella.

Loppukilpailussa koirat suorittavat yhden tai useampia tehtäviä. Voittajaa kutsutaan Working Test-mestariksi (WTW+vuosiluku).

15. NOUTAJIEN SM-KOKEIDEN KARSINTAOHJE

15.1. NOME-A SUOMEN MESTARUUS

NOME-A SM-kokeeseen ovat oikeutettuja ilmoittautumaan Suomessa rekisteröidyt koirat, joilla on osallistumisoikeus NOME-A -kokeeseen ja jotka ovat saavuttaneet korkeimman palkintosijan NOME-A -kokeesta tai KV-kokeesta.

SM-kokeeseen voidaan ottaa enintään 24 koiraa. Edellisen vuoden NOME-A -mestaruuden voittajalla on oikeus osallistua kokeeseen ilman tulosvaatimuksia. Loput koepaikat täytetään alla olevan taulukon mukaan laskettujen pisteiden perusteella. Tuloksissa huomioidaan viiden parhaan NOME-A- ja KV-kokeista saadun koetuloksen mukaiset pisteet, jotka on saatu kokeen ilmoittautumisajan päättymistä edeltävän kahden vuoden aikana. KVA-FT koiralla on oltava vähintään yksi pisteisiin oikeuttava tulos, joka on saatu yllä mainittuna ajanjaksona. Uikomailta saadut KV-kokeiden tulokset sekä Pohjoismaista saadut NOME-A -kokeiden tulokset hyväksytään. Tasapistetilanteissa kokeen järjestäjä suorittaa arvonnän.

Tulos	Pisteet
KVA-FT	6
A 1 + sert / cacit	6
A 1 + varasert / re-cacit	5
A 1	4
A 2	2
A 3	1

15.2. NOME-B SUOMEN MESTARUUS

SM-kokeeseen ovat oikeutettuja ilmoittautumaan Suomessa rekisteröidyt noutajat, jotka ovat saavuttaneet vähintään yhden VOI1-tuloksen NOME-B -kokeesta ajanjaksona, joka alkaa edellisen vuoden SM-kokeen viimeisestä ilmoittautumispäivästä ja päättyy seuraavan vuoden SM-kokeen viimeiseen ilmoittautumispäivään.

SM-kokeeseen voidaan ottaa enintään 48 koiraa. Edellisen vuoden SM-voittajalla on oikeus osallistua kokeeseen ilman tulosvaatimuksia. Ne kennelpiirien hallitsevat piirinmestarit, jotka ovat voittaneet piirinmestaruuden VOI1-tuloksella, ovat etuoikeutettuja osallistumaan kokeeseen.

Koirat, jotka ovat saavuttaneet kolme VOI1- tulosta yllämainittuna ajanjaksona, pääsevät varmasti kokeeseen. Koiralle, joka on saavuttanut KVA -arvon ennen edellisen SM-kokeen viimeistä ilmoittautumispäivää, riittää kaksi VOI1-tulosta varmistamaan osallistumisen. Kuluneella kaudella KVA-arvon saavuttaneilta koirilta vaaditaan kolme VOI1-tulosta varmistamaan osallistumisen kokeeseen.

Jos kokeeseen pääseviä koiria ei voi ratkaista yllä olevan ohjeen mukaan, täytetään loput koepaikat alla olevan taulukon mukaan. Tuloksissa huomioidaan viiden parhaan koetuloksen pisteet, tasapistetilanteissa suoritetaan arvonta.

Tulos	Pisteet
KVA	6
VOI1	6
VOI2	3
VOI3	1

15.3. WT MESTARUUS

Kokeeseen ovat oikeutettuja ilmoittautumaan Suomessa rekisteröidyt noutajat, jotka ovat saavuttaneet vähintään yhden VOI1- tuloksen WT-kokeessa ajanjaksona, joka alkaa edellisen vuoden mestaruuskokeen viimeisestä ilmoittautumispäivästä ja päättyy seuraavan vuoden kokeen viimeiseen ilmoittautumispäivään. Edellisen vuoden WTW-mestarilla on oikeus osallistua kokeeseen ilman tulosvaatimuksia.